

Plán ÚSES pro katastrální území Líšeň, Slatina, Židenice

A. TEXTOVÁ ČÁST

Odběratel:

Statutární město Brno
Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno

Příjemce:

Magistrát města Brna, odbor životního prostředí
Kounicova 67, 601 67 Brno

Zpracovatel:

AGERIS s.r.o.
Jeřábkova 1848/5, 602 00 Brno

Zodpovědný projektant:

RNDr. Jiří Kocián

Technická spolupráce:

Svatava Poláková

Obsah

1. Úvod	5
2. Vymezení řešeného území	5
3. Legislativní a metodická východiska	5
4. Postup práce	5
5. Biogeografická a geobiocenologická diferenciacie území	7
5.1. Biogeografické členění	7
5.1.1. Základní členění	7
5.1.2. Bioregiony	7
5.1.3. Biochory	7
5.2. Skupiny typů geobiocénů	9
5.2.1. Obecná charakteristika	9
5.2.2. Přehled STG zastoupených v řešeném území	9
5.2.3. Popis jednotlivých skupin typů geobiocénů	10
6. Analýza aktuálního stavu přírody a krajiny	13
6.1. Celkový charakter a využití krajiny	13
6.1.1. Typologie krajiny	13
6.1.2. Struktura půdního fondu a způsoby jeho využití	14
6.1.3. Společenské funkce krajiny	15
6.2. Příčiny narušení krajiny	16
6.3. Stupně ekologické stability	16
6.4. Kostra ekologické stability	17
7. Limity využití území	18
7.1. Ochrana přírody a krajiny	18
7.1.1. Zvláště chráněná území	18
7.1.2. Natura 2000	19
7.1.3. Památné stromy	19
7.1.4. Významné krajinné prvky	19
7.1.5. Ochrana krajinného rázu	20
7.2. Územně analytické podklady	20
8. Analýza podkladů	22
8.1. Typy podkladů územního systému ekologické stability	22
8.2. Přehled základních analyzovaných podkladů	22
8.3. Řešení ÚSES v podkladových dokumentacích	22
8.3.1. Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje	22
8.3.2. Územní plán města Brna	23
8.3.3. Územní plán – návrh 2022	24
9. Řešení plánu ÚSES	25
9.1. Základní zásady koncepce	25
9.2. Nadregionální ÚSES	26
9.2.1. Celková koncepce	26
9.2.2. Popis vymezení nadregionálního biokoridoru	27
9.2.3. Popis vymezení vloženého regionálního biocentra	27
9.3. Regionální ÚSES	28
9.3.1. Celková koncepce	28
9.3.2. Popis vymezení regionálních biocenter	28
9.3.3. Popis vymezení regionálních biokoridorů	29
9.4. Místní ÚSES	30
9.4.1. Celková koncepce	30

9.4.2. Popis jednotlivých větví místního ÚSES	32
9.4.3. Interakční prvky	34
9.5. Označení skladebných částí ÚSES	35
9.6. Limitující hodnoty velikostních parametrů ÚSES	36
9.7. Datový model	37
9.7.1. Tvorba tabulkové části	37
9.7.2. Struktura datového modelu	37
9.8. Struktura mapové části	38
10. Problémy řešení	39
10.1. Změny v řešení	39
10.2. Střety řešení	40
10.3. Ostatní problémy	41
11. Závěr	42
Přílohy	43
Vyjádření k návrhu řešení	43

1. Úvod

Předmětem díla „Plán ÚSES pro katastrální území Líšeň, Slatina, Židenice“ (dále většinou jen „Plán ÚSES“) je vytvoření jednotné koncepce vymezení územního systému ekologické stability (ÚSES) všech zastoupených hierarchických úrovní a zpřesnění vymezení jednotlivých skladebných částí ÚSES při zajištění koordinace s ostatními funkcemi území a vzájemné provázanosti prvků uvnitř i vně řešeného území.

Součástí řešení je i prověření možných střetů vymezených skladebných částí ÚSES s plochami územního rozvoje a s koridory liniových staveb dopravní a technické infrastruktury a návrh jejich řešení.

Plán ÚSES bude sloužit zejména jako podklad pro územně plánovací činnost a pro projekty systému ekologické stability, příp. též pro vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny apod.

2. Vymezení řešeného území

Řešeným územím jsou katastrální území Líšeň, Slatina a Židenice nacházející se ve východní části území města Brna.

Celková rozloha řešeného území činí 2 800 ha – z toho k. ú. Líšeň 1570,8 ha, k. ú. Slatina 583,0 ha a k. ú. Židenice 646,6 ha.

3. Legislativní a metodická východiska

Základními legislativními a metodickými materiály pro zpracování dokumentace Plánu ÚSES jsou:

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;
- Metodická pomůcka pro vyjasnění kompetencí v problematice územních systémů ekologické stability (Věstník MŽP 8/2012);
- Metodika vymezení územního systému ekologické stability (Příloha Věstníku MŽP 5/2017).

4. Postup práce

Práci na tvorbě Plánu ÚSES lze v zásadě rozdělit do následujících kroků:

1. Shromáždění podkladových materiálů a jejich vyhodnocení z hlediska využitelnosti pro řešení ÚSES:

Vedle obecně platných legislativních a metodických materiálů byly pro řešení ÚSES využity především následující podklady:

- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (Urbanistické středisko Brno, s.r.o. + Atelier T-plan, s.r.o., Praha, 2016), ve znění aktualizací č. 1 (knesl kynčl architekti s.r.o., Brno, 2020) a č. 2 (Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Beroun, 2020);

- Územní plán města Brna v platné podobě ke dni 4. 3. 2022 – digitální data;
  - Nový Územní plán města Brna – pracovní verze návrhu z března 2022 – digitální data a veřejně přístupné informace;
  - Územně analytické podklady města Brna 2020 – digitální data;
  - Aktuální údaje o území od poskytovatelů dat technické infrastruktury ÚAP;
  - Data z Digitální mapy města Brna spravovaná Odborem městské informatiky MMB: data katastru nemovitostí, účelová mapa polohopisné situace, inženýrské sítě, vrstevnice po 1 m, digitální model terénu, ortofotomapa města Brna, parcely rozdělené dle druhů pozemků, parcely rozdělené dle vlastnických vztahů;
  - Platná či aktuálně rozpracovaná územně plánovací dokumentace (ÚPD) navazujících obcí (Kanice, Ochoz u Brna, Mokrá-Horákov, Podolí, Šlapanice);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová (AGERIS s.r.o., 2020, Brno);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Brněnské Ivanovice, Holásky, Dolní Heršpice, Horní Heršpice, Přízřenice a Černovice (AGERIS s.r.o., 2015, Brno);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Dvorská, Tuřany a Chrlice (ATELIER FONTES, s.r.o. + AGERIS s. r. o., 2014, Brno);
  - Generel nadregionálního a regionálního ÚSES na území Jihomoravského kraje (AGERIS s. r. o., 2003, Brno);
  - Územně technický podklad regionálních a nadregionálních územních systémů ekologické stability ČR (schválený MMR a MŽP ČR s platností od 1. 7. 1997) ve vytištěné i digitální podobě (Společnost pro životní prostředí, s.r.o, Brno, 1996);
  - Územní generel zeleně a příměstské krajiny města Brna (Zahradní a krajinářská tvorba, Löw a spol., 1998, Brno);
  - Internetové prezentace mapování biotopů (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky);
  - Biogeografické regiony České republiky (Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J., 2013, Masarykova univerzita, Brno);
  - Biogeografické členění České republiky, II. díl (Culek M. a kol., 2005, AOPK ČR, Praha);
  - Významné krajinné prvky města Brna (OŽP MMB, 2007).
2. Analýza biogeografické diferenciacie území
  3. Vytvoření struktury návrhu Plánu ÚSES a jeho projednání:

Struktura návrhu Plánu ÚSES byla prezentována na vstupním jednání konaném dne 13. 9. 2022 v budově Magistrátu města Brna, Kounicova 67.
  4. Vytvoření úplného návrhu Plánu ÚSES a jeho projednání:

Úplný návrh řešení Plánu ÚSES byl prezentován na pracovním setkání konaném dne 25. 10. 2022 v budově Magistrátu města Brna, Kounicova 67. Prezentovaný návrh řešení byl následně zpřístupněn pro úřady dotčených městských částí a dotčené orgány za účelem prostudování a zaslání připomínek. Zaslání připomínek byly zohledněny při tvorbě konečné podoby Plánu ÚSES.
  5. Zpracování konečné podoby Plánu ÚSES

5. Biogeografická a geobiocenologická diferenciacie území

5.1. Biogeografické členění

5.1.1. Základní členění

Základní biogeografická diferenciacie území vychází z publikací Biogeografické regiony České republiky (Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J., 2013, Masarykova univerzita, Brno) a Biogeografické členění České republiky, II. díl (Culek M. a kol., 2005, AOPK ČR, Praha).

Řešené území se nachází přibližně stejnou mírou v hercynské biogeografické podprovincii patřící do biogeografické provincie středoevropských listnatých lesů (severní polovina území) a v severopanonské biogeografické podprovincii patřící do panonské biogeografické provincie (jižní polovina území).

5.1.2. Bioregiony

Biogeografické podprovincie se obecně člení do biogeografických regionů neboli zkráceně bioregionů. **Biogeografický region (bioregion)** je nejnižší individuální jednotkou biogeografického členění krajiny, zahrnující charakteristickou mozaiku nižších jednotek – biochor a skupin typů geobiocénů.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou bioregiony základními jednotkami pro vymezování reprezentativních nadregionálních biocenter a rámcovými jednotkami pro hodnocení reprezentativnosti a funkčnosti regionálního ÚSES.

Do řešeného území zasahuje pět bioregionů:

- bioregion 1.24 Brněnský – je součástí hercynské biogeografické podprovincie a patří do něho významné partie řešeného území v jeho střední až západní části a na severním okraji (v k. ú. Líšeň a Židenice);
- bioregion 1.25 Macošský – je součástí hercynské biogeografické podprovincie a náleží k němu severní část řešeného území, vyjma nejsevernějších okrajů (v k. ú. Líšeň a nepatrně i v k. ú. Židenice);
- bioregion 1.52 Dražanský – je součástí hercynské biogeografické podprovincie a zasahuje do východní části řešeného území (v k. ú. Líšeň);
- bioregion 4.1 Lechovický – je součástí severopanonské biogeografické podprovincie a přísluší k němu většina jižní poloviny řešeného území (celé k. ú. Slatina a přilehlé části k. ú. Líšeň a Židenice);
- bioregion 4.5 Dyjsko-moravský – je součástí severopanonské biogeografické podprovincie a zasahuje údolní nivou Svitavy do západní části řešeného území (v k. ú. Židenice).

5.1.3. Biochory

Bioregiony se člení v nejvyšší typologické biogeografické jednotky – biochory. **Biochora** je typologická, ekologicky heterogenní prostorová jednotka, tvořená typickou prostorovou kombinací skupin typů geobiocénů.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou biochory základními jednotkami pro vymezování reprezentativních regionálních biocenter a rámcovými jednotkami pro hodnocení reprezentativnosti a funkčnosti místního (lokálního) ÚSES.

Do řešeného území zasahují segmenty následujících typů biochor:

- **1Lh** Širší hlinité nivy 1. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu patří většina údolní nivy Svitavy v západní části řešeného území (s částí zastavěného území Židenic), v rámci Dyjsko-moravského bioregionu;
- **1RN** Plošiny na zahliněných štěrkopiscích 1. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Lechovického bioregionu, okrajově zasahuje do jižní části řešeného území (v prostoru Černovické terasy v k. ú. Slatina);
- **2BA** Rozřezané plošiny na vápencích 2. vegetačního stupně – do většího ze dvou zastoupených segmentů tohoto typu patří významné partie řešeného území v jeho severní části (severně od zástavby Líšně), v rámci Macošského regionu; menší ze dvou zastoupených segmentů tohoto typu se rozkládá v prostoru Stránské skály a Bílé hory ve střední až jihozápadní části řešeného území (na pomezí všech tří zastoupených katastrů) a náleží k Lechovickému bioregionu;
- **-2BE** Rozřezané plošiny na spraších v suché oblasti 2. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu patří rozsáhlejší partie řešeného území v jeho jižní polovině (zástavba Juliánova, navazující partie zástavby Židenic, areál Zetoru, jihovýchodní část zástavby Líšně, severní část zástavby Slatiny a zemědělsky využívané partie krajiny mezi Líšní, Slatinu a Podolí), v rámci Lechovického regionu;
- **2BP** Rozřezané plošiny na neutrálních plutonitech 2. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu patří rozsáhlejší partie řešeného území v jeho severní polovině (zástavba většiny Líšně a dílčí navazující nezastavěné partie krajiny ze severovýchodní až severozápadní strany, zástavba Vinohrad a svahy pod nimi, v rámci Brněnského bioregionu);
- **2Nh** Užší hlinité nivy 2. vegetačního stupně – do nevelkého segmentu tohoto typu patří dílčí partie údolní nivy Svitavy v západní části řešeného území (cca od Zábrdovického mostu k severu, v kompletně zastavěném území části Židenic s areálem Zbrojovky), v rámci Brněnského bioregionu;
- **2RE** Plošiny na spraších 2. vegetačního stupně – menší segment tohoto typu, patřící do Brněnského bioregionu, zasahuje do západní části řešeného území (část zástavby Židenic v jejich severní polovině);
- **-2RE** Plošiny na spraších v suché oblasti 2. vegetačního stupně – rozsáhlý segment tohoto typu, patřící do Lechovického regionu, zasahuje významně do jižní části řešeného území (většina zástavby Slatiny a navazující partie nezastavěného území ke Šlapanicím);
- **2SM** Svahy na drobách 2. vegetačního stupně – nevelký segment tohoto typu, příslušející do Dražanského bioregionu, zasahuje do východní části řešeného území (údolí Říčky od Muchovy boudy k Podolí a některé navazující partie na východním pomezí zástavby Líšně a volné krajiny);
- **2UA** Výrazná údolí ve vápencích 2. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu náleží partie údolí Říčky v severovýchodní části řešeného území (cca od Muchovy boudy k severu, na území CHKO Moravský kras), v rámci Macošského regionu;
- **3VP** Vrchoviny na neutrálních plutonitech 3. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Brněnského bioregionu, okrajově zasahuje do zalesněné severní části řešeného území (pod silnicí na Ochoz u Brna).

Většina z uvedených typů biochor nemá své zastoupení v rámci příslušného bioregionu výhradně v řešeném území, ale téměř vždy se nacházejí jejich segmenty či části segmentů i vně řešeného území, a to plošně podstatně významněji. Výjimku tvoří pouze typ biochor **2BA** Rozřezané plošiny na vápencích 2. vegetačního stupně v Lechovickém bioregionu, jehož jediný segment se nachází celý v řešeném území. To má podstatný význam ve vztahu k uplatnění principu biogeografické reprezentativnosti v Plánu ÚSES (viz dále).

5.2. Skupiny typů geobiocénů

5.2.1. Obecná charakteristika

Skupina typů geobiocénů (STG) je typizovaná, relativně homogenní geobiocenologická jednotka, sdružující soubory geobiocenóz s podobnými trvalými ekologickými podmínkami a na ně vázanou potenciální vegetací.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou skupiny typů geobiocénů základními jednotkami pro vymezování reprezentativních lokálních biocenter a lokálních biokoridorů.

Vzhledem k omezené využitelnosti podkladových materiálů (biochorického členění, půdních map, geologických map aj.), nedostatečnému zastoupení jednoznačných biologických indikátorů v krajině a často výraznému ovlivnění přirozených stanovištních podmínek lidskými zásahy není možné (bez speciálních podrobných analýz přesahujících možnosti a potřeby tohoto díla) stanovit přesné vymezení jednotlivých STG v území. Veškeré údaje o STG v řešeném území je tedy třeba brát pouze jako orientační, k danému účelu základního vymezení ÚSES ovšem postačující.

5.2.2. Přehled STG zastoupených v řešeném území

Na základě charakteristik zastoupených typů biochor a odvozených stanovištních podmínek lze v řešeném území předpokládat výskyt především následujících STG:

1 AB-B 1-2	Querceta humilia inferiora (Zakrslé doubravy nižšího stupně)
1 D 1	Corni-querceta petraeae-pubescentis humilia (Zakrslé dřínové doubravy)
1 B-BD 2-3	Ligustri-querceta arenosa (Doubravy s ptačím zobem na píscích)
1 CD 2-3	Corni-acereta inferiora (Dřínové javořiny nižšího stupně)
1 D 2-3	Corni-querceta petraeae-pubescentis inferiora (Dřínové doubravy nižšího stupně)
1 BC-C (3)4	Ulmi-fraxineta carpini inferiora (Habrojilmové jasaniny nižšího stupně)
1 BC-C (4)5a	Querci roboris-fraxineta inferiora (Dubové jasaniny nižšího stupně)
1 BC-C 5a	Saliceta albae inferiora (Vrbiny vrby bílé nižšího stupně)
1 BC 5b	Alni glutinosae-saliceta inferiora (Olšové vrbiny nižšího stupně)
2 AB-B 1-2	Querceta humilia superiora (Zakrslé doubravy vyššího stupně)
2 D 1-2(3)	Corni-querceta petraeae-pubescentis superiora (Dřínové doubravy vyššího stupně)
2 AB 3	Fagi-querceta (Bukové doubravy)
2 AB 3x	Carpini-querceta (Habrové doubravy)
2 B 3	Fagi-querceta typica (Typické bukové doubravy)
2 B 3x	Carpini-querceta typica (Typické habrové doubravy)
2 BC 3	Fagi-querceta aceris (Javorové bukové doubravy)
2 BC 3x	Carpini-querceta aceris (Javorové habrové doubravy)
2 BD 3	Fagi-querceta tiliae (Lipové bukové doubravy)
2 BD 3x	Carpini-querceta tiliae (Lipové habrové doubravy)
2 CD 2-3	Corni-acereta superiora (Dřínové javořiny vyššího stupně)
2-3 BC-C (4)5a	Fraxini-alneta inferiora (Jasanové olšiny nižšího stupně)

2-3 BC 5b	Alni glutinosae-saliceta superiora (Olšové vrby vyššího stupně)
3 B 3	Querci-fageta typica (Typické dubové bučiny)
3 BC 3	Querci-fageta aceris (Javorové dubové bučiny)
3 CD (1)2-3	Corni-acereta fagi (Bukové dřínové javořiny)

5.2.3. Popis jednotlivých skupin typů geobiocénů

QUERCETA HUMILIA INFERIORA ET SUPERIORA – Zakrslé doubravy nižšího a vyššího stupně – 1 AB-B 1-2, 2 AB-B 1-2

Přírodní stav: Rozvolněné porosty krnícího dubu zimního s ojedinělou příměsí břízy bělokoré, jeřábu břeku, habru, borovice lesní či jeřábu ptačího, v keřovém patře s jednotlivými keři hlohu, brslenu bradavičnatého, růže šípkové, ptačího zobu, jalovce aj. V bylinném patru dominují oligotrofní druhy, často s xerofilní tendencí.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v místech se skalními výchozy vyvěřelých hornin a s mělkými půdami ve výrazně výslunných svazích, v segmentech typů biochor 2BP a 2SM.

CORNI-QUERCETA PETRAEAE-PUBESCENTIS HUMILIA – Zakrslé dřínové doubravy – 1 D 1

Přírodní stav: Rozvolněná lesostepní společenstva s nízkými krnícími stromy dubu pýřitého, dubu zimního a eventuálně i dubu letního a jasanu a s keřovými jedinci jeřábů břeku a muku, hrušně a mahalebky. V druhově bohatém keřovém patře dále převažuje dřín obecný, provázený svídou krvavou, kalinou tušalají, hlohem jednosemenným, dříšťálem obecným, ptačím zobem obecným, brslenem bradavičnatým aj. Stejně tak druhově bohaté je i bylinné patro s řadou vápnomilných xerothermofytů.

Rozšíření: Na výrazně výslunných vápencových výchozech v severní části řešeného území či v prostorech Stránské skály a Bílé hory, v segmentech typů biochor 2BA, 2UA.

LIGUSTRI-QUERCETA ARENOSA – Doubravy s ptačím zobem na píscích – 1 B-BD 2-3

Přírodní stav: Ve stromovém patře převažují duby - v různém vzájemném poměru dub zimní, dub letní, dub cer, příp. dub pýřitý, provázené především lípou malolistou (srdčitou) a habrem obecným. V keřovém patře převažují ptačí zob obecný a hloh obecný. V bohatém bylinném patře se vzájemně mísí mezotrofní a kalcifilní druhy.

Rozšíření: Potenciálně nepatrně na výsušném písčitém podkladu na jižním okraji řešeného území.

CORNI-ACERETA INFERIORA ET SUPERIORA – Dřínové javořiny nižšího a vyššího stupně – 1 CD 2-3, 2 CD 2-3

Přírodní stav: Druhově pestré porosty tvořené javory babykou a mléčem, lípami srdčitou a velkolistou, jilmem habrolistým, habrem, jeřábem břekem, duby zimním a pýřitým, případně i dubem letním, jasanem, výjimečně bukem. V druhově bohatém keřovém patře s vysokou pokryvností se střídají dřín obecný, klokoč zpeřený, kalina tušalaj, mahalebka, svída krvavá, hlohy, řešetlák počistivý, dříšťál obecný, brslen bradavičnatý aj. Bylinné patro je tvořené převážně směsí kalcifilních a nitrofilních druhů.

Rozšíření: V různě exponovaných vápencových svazích (častěji v úpatních partiích) v severní části řešeného území či v prostorech Stránské skály a Bílé hory, v segmentech typů biochor 2BA, 2UA.

CORNI-QUERCETA PETRAEAE-PUBESCENTIS INFERIORA ET SUPERIORA – Dřínové doubravy nižšího a vyššího stupně – 1 D 2-3, 2 D 1-2(3)

Přírodní stav: Nízké a poněkud rozvolněné porosty dubu pýřitého a dubu zimního v různém vzájemném poměru, s příměsí jeřábu břeku, babyky, hrušně polničky a jasanu ztepilého. V druhově bohatém keřovém patře s vysokou pokryvností dominují dřín obecný a svída krvavá, doplněné kalinou tušalají, hlohem jednosemenným, mahalebkou, řešetlákem počistivým, dříšťálem obecným, ptačím zobem obecným, brslenem bradavičnatým a jeřábem mukem. Ve velmi druhově rozmanitém bylinném patře se vyskytuje řada vápnomilných xerothermofytů.

Rozšíření: Na převážně výslunných vápencových svazích v severní části řešeného území či v prostorech Stránské skály a Bílé hory, v segmentech typů biochor 2BA, 2UA.

ULMI-FRAXINETA CARPINI INFERIORA – Habrojilmové jasaniny nižšího stupně – 1 BC-C (3)4

Přírodní stav: Hlavními dřevinami jsou dub letní, jasan ztepilý, jasan úzkolistý, topoly (bílý, černý a šedý) a jilmy (habrolistý a vaz), v příměsi jsou zastoupeny lípy (více srdčitá než velkolistá), v podúrovni habr, javor babyka a střemcha hroznovitá. Charakteristickými keři jsou svída krvavá, bez černý, brslen evropský, hloh obecný, trnka obecná a kalina obecná. Pro bylinné patro jsou typické druhy s nitrofilní tendencí, vesměs dobře snášející střídavé zamokření.

Rozšíření: V relativně sušších partiích údolní nivy Svitavy v segmentu typu biochory 1Lh.

QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INFERIORA – Dubové jasaniny nižšího stupně – 1 BC-C (4)5a

Přírodní stav: Dominantními dřevinami jsou dub letní a jasan úzkolistý, provázené jasanem ztepilým, vzácněji i topoly (bílým, černým a šedým) a jilmy (vazem a habrolistým), v podúrovni někdy se střemchou hroznitou, javorem babykou, habrem a lípou srdčitou. V často souvislém keřovém patře patří k hlavním dřevinám bez černý, brslen evropský, krušina olšová, kalina obecná, svída krvavá a hlohy. V bylinném podrostu jsou zastoupeny v pestré skladbě vlhkomilné, mokřadní a mezofilní druhy, převážně s nitrofilní tendencí.

Rozšíření: V zahliněných partiích údolní nivy Svitavy s proudící podzemní vodou v segmentu typu biochory 1Lh.

SALICETA ALBAE INFERIORA – Vrbiny vrby bílé nižšího stupně – 1 BC-C 5a

Přírodní stav: V rozvolněném stromovém patře převažuje vrba bílá, porůznu s příměsí vrby křehké a topolů (zejm. černého) a v keřovém patře s různými druhy keřových vrb. Bylinnému podrostu vévodí nitrofilní druhy snášející dlouhodobé zamokření.

Rozšíření: Potenciálně na obnaženém štěrkopískovém podloží údolní nivy Svitavy v segmentu typu biochory 1Lh.

ALNI GLUTINOSAE-SALICETA INFERIORA – Olšové vrbiny nižšího stupně – 1 BC 5b

Přírodní stav: Hlavní dřevinou je vrba bílá, hojně doplňovaná olší lepkavou, iniciálních stadiích vývoje i keřovými vrbami (např. vrbou popelavou), ve zralejších stadiích naopak jasanů (úzkolistým a ztepilým). Pro bylinné patro jsou typické mokřadní a bahenní druhy.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v trvale zamokřených lokálních terénních depresích v údolní nivě Svitavy v segmentu typu biochory 1Lh.

FAGI-QUERCETA – Bukové doubravy – 2 AB 3

Přírodní stav: Dominantní dřevinou je dub zimní, v příměsi s habrem obecným a bukem lesním. Keřové patro není vyvinuto. V bylinném podrostu převažují acidofilní oligo-mezotrofní druhy.

Rozšíření: Ostrůvkovitě na mělčích půdách na kyselých zvětralinách skalních hornin v severní polovině řešeného území, v segmentech typů biochor 2BP a 3VP.

CARPINI-QUERCETA – Habrové doubravy – 2 AB 3x

Přírodní stav: Porosty dubů (zejm. zimního) a habru obecného, patrně zcela bez buku, bez keřového patra a v podrostu převážně s oligotrofními druhy.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě na mělčích půdách na kyselých zvětralinách skalních hornin ve východní části řešeného území, v segmentech typů biochor 2SM a -2BE.

FAGI-QUERCETA TYPICA – Typické bukové doubravy – 2 B 3

Přírodní stav: Ve stromovém patře je hlavní dřevinou dub zimní, v příměsi pravidelně s habrem obecným a bukem lesním, nepravidelnou příměs tvoří též lípa malolistá a jeřáb břek. Z keřů se ojediněle vyskytují svída krvavá, hloh jednobložný, ptačí zob obecný, zimolez pýřitý, líska obecná, brslen bradavičnatý. V bylinném podrostu převažují mezotrofní druhy.

Rozšíření: Roztroušeně ve svahových až hřbetních partiích na podkladě zvětralin zpevněných nevápničitých hornin, v segmentech typů biochor 2BP, 2SM (v obou hlavní STG) a 3VP.

CARPINI-QUERCETA TYPICA – Typické habrové doubravy – 2 B 3x

Přírodní stav: Porosty dubů (zejm. zimního) a habru obecného, patrně zcela bez buku, místy ovšem s příměsí lípy srdčité a jeřábu břeku. Z keřů jsou jednotlivě zastoupeny svída krvavá, hloh jednobližný, ptačí zob, zimolez pýřitý, líska obecná, brslen bradavičnatý. V bylinném patře dominují mezotrofní druhy travovitého vzhledu.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě na mělkých půdách na neutrálních zvětralinách skalních hornin ve východní části řešeného území, v segmentu typu biochor 2SM.

FAGI-QUERCETA ACERIS – Javorové bukové doubravy – 2 BC 3

Přírodní stav: Druhově pestré porosty s převahou dubu zimního a dále porůznu se zastoupením dubu letního, lípy malolisté (srdčité), habru obecného, buku, javorů babyky a mléče, jasanu ztepilého, jilmu habrolistého. V nesouvislém keřovém patře je rovněž zastoupena řada druhů – zimolez pýřitý, líska obecná, hlohy, brslen evropský, brslen bradavičnatý, svída krvavá, bez černý aj. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a heminitrofilních druhů.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v úpatních partiích svahů na nevápnitém podloží, v segmentech typů biochor 2BP, 2SM.

CARPINI-QUERCETA ACERIS – Javorové habrové doubravy – 2 BC 3x

Přírodní stav: Druhové složení je obdobné jako v případě STG 2 BC 3, avšak patrně zcela bez buku.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v suchých terénních depresích v segmentu typu biochor -2BE.

FAGI-QUERCETA TILIAE – Lipové bukové doubravy – 2 BD 3

Přírodní stav: V druhově bohatém stromovém patře převažuje dub zimní, doplněný zejména lípami (malolistou i velkolistou), habrem obecným, javorem babykou, bukem lesním a jeřábem břekem, případně též dalšími druhy dubů (letním a vzácněji i pýřitým). V keřovém patře se střídají ptačí zob obecný, brslen bradavičnatý, svída krvavá, dřín obecný, kalina tušalaj, řešetlák počistivý, hloh jednobližný, líska obecná, trnka obecná, zimolez pýřitý, případně i klokoč zpeřený. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a kalcifilních druhů.

Rozšíření: Plošně souvisleji na spraších a jiných vápnitých sedimentech v severní polovině až střední části řešeného území, v segmentech typů biochor 2RE (jednoznačně dominantní STG), 2BA (převažující STG), 2BP.

CARPINI-QUERCETA TILIAE – Lipové habrové doubravy – 2 BD 3x

Přírodní stav: V druhově bohatém stromovém patře převažují duby (zejm. zimní) se spoludominantním habrem. Z dalších dřevin bývají běžně zastoupeny lípy (malolistá i velkolistá), javor babyka a jeřáb břek. V keřovém patře se střídají ptačí zob obecný, brslen bradavičnatý, svída krvavá, dřín obecný, kalina tušalaj, řešetlák počistivý, hloh jednobližný, líska obecná, trnka obecná, zimolez pýřitý, případně i klokoč zpeřený. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a kalcifilních druhů.

Rozšíření: Plošně souvisle na spraších a vápnitých jílech v jižní polovině řešeného území, v segmentech typů biochor -2BE a -2RE (v obou výrazně dominantní STG).

FRAXINI-ALNETA INFERIORA – Jasanové olšiny nižšího stupně – 2-3 BC-C (4)5a

Přírodní stav: Dominantními dřevinami jsou olše lepkavá a jasan ztepilý, provázené vrbami (bílou a křehkou), vzácněji i topoly (černým a osikou), v podúrovni často se střemchou hroznovitou. V bohatém keřovém patře patří k hlavním dřevinám různé druhy keřových vrb, dále bez černý, brslen evropský, krušina olšová a kalina obecná. Typický je výskyt chmele otáčivého. V bylinném podrostu jsou zastoupeny v pestré skladbě vlhkomilné, mokřadní a mezofilní druhy, převážně s nitrofilní tendencí.

Rozšíření: V údolních nivách všech vodních toků v rámci řešeného území (Svitavy, Říčky i dalších), plošně v segmentu typu biochor 2Nh (zcela dominantní STG), doplňkově i v segmentech většiny ostatních zastoupených typů biochor (s výjimkou typů 1Lh, 2BA).

ALNI GLUTINOSAE-SALICETA SUPERIORA – Olšové vrby vyššího stupně – 2-3 BC 5b

Přírodní stav: Hlavními dřevinami jsou olše lepkavá, vrba bílá a vrba křehká, vzácněji doplněné jasanem ztepilým, bez keřů. Pro bylinné patro jsou typické mokřadní a bahenní druhy.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v trvale zamokřených lokálních terénních depresích se stagnující podzemní vodou v relativně širších partiích údolní nivy Svitavy v segmentu typu biochor 2Nh, výjimečně i jinde.

QUERCI-FAGETA TYPICA – Typické dubové bučiny – 3 B 3

Přírodní stav: Převažuje buk, s příměsí dubu zimního, případně též s habrem, lípami (malolistou a velkolistou), javory (mléčem a klenem) a jedlí. V málo vyvinutém keřovém patře bývají nejčastěji zastoupené zimolez pýřitý a lýkovec jedovatý. V bylinném podrostu s vysokou pokryvností převažují mezotrofní druhy s dominantní ostřicí chlupatou.

Rozšíření: Hojně na hřebtech a svazích na podkladě neutrálních hornin ve výše položených či výrazně stinných partiích řešeného území v jeho severní polovině, v segmentech typů biochor 3VP (hlavní STG), 2SM.

QUERCI-FAGETA ACERIS – Javorové dubové bučiny – 3 BC 3

Přírodní stav: Převažují buk a dub zimní, v příměsí habr, javory (mléč, klen), lípy (malolistá i velkolistá), nepravidelně jilmy (habrolistý, horský), jedle bělokorá, jasan ztepilý a třešeň ptačí, z keřů roztroušeně srstka angrešt, zimolez pýřitý, bez černý a lýkovec jedovatý.

Rozšíření: Potenciálně ve stinných svahových depresích v severní části řešeného území, v segmentech typů biochor 2UA, 3VP, 2SM.

CORNI-ACERETA FAGI – Bukové dřínové javořiny – 3 CD (1)2-3

Přírodní stav: Druhově pestré porosty tvořené javory klenem a mléčem, bukem, lípami srdčitou a velkolistou, dubem zimním, jasanem ztepilým, místy i jedlí, v podúrovni s habrem, babykou, jeřábem břečkem. V keřovém patře jsou v různé míře zastoupené dřín obecný, klokoč zpeřený, svída krvavá, hlohy, řešetlák počistivý, dříšťál obecný, brslen bradavičnatý, líska, zimolez pýřitý aj. Bylinné patro je směsí mezofilních kalcifilních a nitrofilních druhů.

Rozšíření: V nevýslunných partiích strmých suťových svahů s vystupujícími skalkami v údolí Říčky v severovýchodní části území, v segmentu typu biochor 2UA.

S ohledem na rozšíření typů biochor, ve kterých se nacházejí popsané STG, převážně i mimo řešené území (viz výše) lze předpokládat výskyt všech popsaných STG v rámci příslušných typů biochor (mimo typ 2BA v Lechovickém bioregionu) i vně řešeného území. To má značně omezující význam pro uplatnění principu biogeografické reprezentativnosti v Plánu ÚSES (viz dále).

6. Analýza aktuálního stavu přírody a krajiny

6.1. Celkový charakter a využití krajiny

6.1.1. Typologie krajiny

Aktuální charakter krajiny řešeného území určují především terénní podmínky (výrazně proměnlivý georeliéf s členitými, plochými i zcela rovinnými partiemi), poloha v rámci brněnské sídelní aglomerace a s nimi související historicky utvářené způsoby využití.

Podle Typologie České krajiny (Mapový server Cenia) zasahují do území tři krajinné typy:

- typ 2L15, kde číslice 2 značí starou sídelní krajinu Pannonica, písmeno L lesní krajinu a číslo 15 krajinu zaříznutých údolí – patří sem údolí Říčky od Muchovy boudy po Mariánské údolí;

- typ 2U0, kde číslice 2 značí starou sídelní krajinu Pannonica, písmeno U urbanizovanou krajinu a číslice 0 krajinu bez vylišeného reliéfu – patří sem souvisle urbanizovaná území Líšně, Slatiny, Vinohrad a Židenic a navazující bezlesé partie krajiny s proměnlivým využitím (včetně zemědělsky využívaných partií směrem k Podolí a Šlapanicím);
- typ 3L12, kde číslice 3 značí vrcholně středověkou sídelní krajinu Hercynica, písmeno L lesní krajinu a číslo 12 krasovou krajinu – přísluší k němu převážně zalesněná severní část řešeného území.

Dle Výkresu krajin tvořícího součást Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (ZÚR JMK) do řešeného území zasahují následující krajinné celky:

- krajinný celek 15 Šlapanicko-slavkovský – patří k němu dílčí zemědělsky využívané partie krajiny v jihovýchodní až jižní části území (v k. ú. Líšeň a Slatina);
- krajinný celek 20 Račický – patří k němu část většina údolí Říčky ve východní části řešeného území a navazující partie s lomy v jeho severní části (v k. ú. Líšeň);
- krajinný celek 22 Brněnský – náleží do něho většina řešeného území (všechny souvisle urbanizované partie Líšně, Slatiny, Vinohrad a Židenic a mezilehlé prostory);
- krajinný typ 24 Bílovicko-ostrovský – přísluší k němu souvisle zalesněná severní část řešeného území (v k. ú. Líšeň);

6.1.2. Struktura půdního fondu a způsoby jeho využití

Využití řešeného území je pestré a místně proměnlivé.

Dle údajů KN zaujímá cca 34 % celkové výměry území zemědělská půda – orná půda cca 22,7 %, zahrady cca 9 %, trvalé travné porosty cca 1,8 %, ovocné sady méně než 0,5 % a vinice cca 0,02 % celkové výměry. Lesní pozemky zaujímají přibližně 17,5 % celkové výměry území. Nejvíce zastoupeným druhem pozemků jsou ovšem ostatní plochy (zahrnující velmi různorodé způsoby využití včetně komunikací a jiných zpevněných ploch a ploch veřejné a jiné nelesní zeleně), na něž připadá 36,3 % celkové výměry území

Zemědělská půda je rozptýlena v řešeném území dosti nepravidelně, na souvislejších plochách v jeho střední, východní a jižní části. Z hlediska celkové výměry má největší zastoupení v k. ú. Líšeň (cca 578,1 ha, tj. 36,8 % jeho výměry), na souvislé ploše především v jižní až jihovýchodní části katastru (směrem na Slatinu a Podolí). Větší relativní podíl na celkové výměře má však zemědělská půda ve slatinském katastru (cca 228,7 ha, tj. 39,2 % jeho výměry). V židenickém katastru zastoupení zemědělské půdy nedosahuje ani 25 %. Přibližně dvě třetiny zemědělské půdy tvoří dle údajů KN orná půda, významněji zastoupená v k. ú. Líšeň (cca 430,9 ha, tj. 27,4 % jeho výměry) a v k. ú. Slatina (cca 182 ha, tj. 31,2 % jeho výměry). V židenickém katastru je zastoupení orné půdy v absolutním i relativním měřítku podstatně nižší, vesměs navíc s jiným skutečným stávajícím využitím (zejm. zahrádky a ladem ležící plochy). Významně jsou ve všech k. ú. zastoupeny zahrady (jednak v návaznosti na objekty individuálního bydlení, jednak v zahrádkářských osadách) – více v k. ú. Líšeň (cca 109,4 ha, tj. 7,0 % jeho výměry) a Židenice (100,3 ha, tj. 15,5 % jeho výměry). Zastoupení trvalých travních porostů a ovocných sadů je celkově velmi nízké – nejvíce travních porostů je absolutně v k. ú. Líšeň (cca 28,9 ha, tj. 1,8 % jeho výměry) a relativně v k. ú. Židenice (cca 18,9 ha, tj. 2,9 % jeho výměry) a sadů v absolutním i relativním měřítku v k. ú. Líšeň (cca 8,9 ha, tj. 0,6 % jeho výměry). Vinice jsou evidované pouze na šesti pozemcích – po dvou ve všech třech k. ú. (dohromady s výměrou cca 0,4 ha, tj. 0,02 % výměry řešeného území).

Celková lesnatost řešeného území je v republikovém kontextu podprůměrná. Většina lesních pozemků je soustředěna do severní až východní části řešeného území, kde tvoří součást lesního komplexu v rámci příměstské oblasti Bílovických lesů. Do oblasti Bílovických lesů jsou řazeny i samostatné menší lesní celky ve svazích při ulicích Ondráčkově a Podolské v Líšni (ve východní části řešeného území), celek Akátky v severní části židenického katastru (v západní části řešeného území) a izolovaný lesní pozemek na západním úbočí Bílé hory za sokolovnou v Juliánově (v jihovýchodní části židenického katastru a zároveň v západní části řešeného území). Z řešených katastrálních území jsou lesy plošně jednoznačně nejvíce zastoupené v k. ú. Líšeň (cca 457,7 ha, tj. 30,3 % jeho výměry), zatímco v k. ú. Slatina nejsou lesní pozemky zastoupené vůbec.

Přibližně polovina lesních porostů patří do kategorie lesů hospodářských (zejm. většina zastoupených porostů menších soukromých vlastníků). Z druhé poloviny je většina lesů zařazena do kategorie lesů zvláštního určení (většina zastoupených lesů rodiny Belcredi a města Brna), nejčastěji v subkategorii příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí. Lesy ochranné jsou zastoupené daleko méně – pouze v prudkých skalnatých a suťových pravobřežních svazích údolí Říčky v prostoru Přírodní rezervace Velký Hornek v severovýchodní části řešeného území (v k. ú. Líšeň).

Vodní plochy souhrnně zaujímají dle údajů KN jen cca 0,8 % celkové výměry řešeného území, na čemž se nejvíce podílejí pozemky tří vodních nádrží (rybníků) v údolí Říčky v severovýchodní části řešeného území (v k. ú. Líšeň) a dále pozemky toků Říčky v k. ú. Líšeň při východní okraji řešeného území a Svitavy v k. ú. Židenice v krátkém úseku na západním pomezí řešeného území.

Vodní toky mají různorodý charakter – od úseků dochovaných ve víceméně přírodním stavu (Říčka na území CHKO Moravský kras v severovýchodní části řešeného území) přes úseky ve výrazně regulovaných až opevněných korytech (např. příslušný úsek Svitavy, Líšeňský potok na ulici Ondráčkově v Líšni či Ivanovický potok v oblasti Černovické terasy v k. ú. Slatina, v jižní části řešeného území) až po zaklenuté úseky (např. zdrojnice Líšeňského potoka v zástavbě Líšně či pramenný úsek Ivanovického potoka v zástavbě Slatiny).

Na zastavěné plochy připadá cca 11,4 % celkové výměry řešeného území, s vcelku vyrovnaným zastoupením ve všech třech k. ú. (mírně nejvíce v absolutní i relativní podobě v k. ú. Židenice – cca 119,9 ha, tj. 18,5 % jeho výměry). Ostatní plochy jsou ve značné míře (a opět vcelku vyrovnaně) zastoupeny ve všech katastrech řešeného území (plošně nejvíce v k. ú. Líšeň – na cca 384,0 ha, tj. 24,4 % jeho výměry, relativně nejvíce ale v k. ú. Slatina – na cca 268,1 ha, tj. cca 46 % jeho výměry).

6.1.3. Společenské funkce krajiny

Jednotlivé partie řešeného území plní v závislosti na proměnlivé struktuře využití velmi rozdílné společenské funkce.

Obytná zástavba Líšně, Slatiny, Židenic (včetně Juliánova) a Vinohrad plní především rezidenční funkci, zástavba však má velmi proměnlivý charakter. V různé míře jsou zachována původní historická jádra sídel (netýká se celkově novodobých Vinohrad), obklopená či prorostlá novodobější zástavbou, jejíž rozmach od 2. poloviny 19. století (a zejména pak v průběhu 20. století) ve všech případech vedl k několikanásobnému zvětšení rezidenčních území. Má podobu jak uliční či vilové zástavby rodinných domů, tak i panelových sídlišť a jiných bytových domů. Dochovaný specifický ráz má zástavba někdejších dělnických kolonií v k. ú. Slatina (ulice Podstránská a Černovičky v severozápadní části katastru a kolonie Slatinka v jihovýchodní části katastru, za nádražím).

Ekonomická funkce se promítá v řešeném území v různých podobách. Rozsáhlé plochy výrobních a skladových areálů jsou charakteristické pro všechny tři katastry – k nejrozsáhlejším patří diverzifikovaný původní areál Zetoru v Líšni s navazujícím areálem spalovny odpadů v židenickém katastru, soustava areálů podél ulic Řípské a Tuřanka ve Slatině a areál bývalé I. brněnské strojírně v levobřeží Svitavy v Židenicích. Tvář krajiny severně od Líšně je výrazně poznamenána těžební činností (opuštěný vápencový Lesní lom a provozovaný Lom Kalcit). Intenzivní zemědělské hospodaření dosud přetrvává ve významnější míře především ve střední až jihovýchodní části řešeného území, mezi Líšní, Slatinou a Podolím, v menší míře i severně od Líšně (zejm. v okolí Lomu Kalcit) a z jihovýchodní strany Slatiny (kolem dálnice D1). Naproti tomu v židenickém katastru není zastoupeno vůbec. Významným ekonomickým odvětvím v řešeném území je i lesní hospodářství, z velké části přizpůsobené různým mimoprodukčním funkcím lesa (zejm. obecně rekreačnímu využití a v případě lesů v CHKO Moravský kras i ochraně přírody).

Rekreační funkce patří v řešeném území k nejvýznamnějším. Krátkodobé pobytové rekreaci slouží především četné a často i plošně rozsáhlé zahrádkové oblasti zastoupené ve všech řešených katastrech – v k. ú. Líšeň zejména nad Ondráčkovou ulicí a Mariánským údolím a směrem k Podolí, v k. ú. Slatina zejména mezi Stránskou skálou a dálnicí D1 a u Slatinky, v k. ú. Židenice zejména ve svazích mezi zástavbou Vinohrad, Juliánova a vlastních Židenic. V případě některých

oblastí dochází k živelnému mísení rekreační funkce s funkcí rezidenční. K pohybové rekreaci jsou nejvíce využívány širší prostor Mariánského údolí v Líšni se soustavou rybníků na Říčce, navazujícími lesy a přílehlými partiemi CHKO Moravský kras a dále prostory lesoparku Akátky mezi Vinohrady a severní částí Židenic, Bílé hory nad Juliánovem a Stránské skály u Slatiny. Pro sportovní aktivity dále slouží různorodé sportovní areály v rámci zastavěných území jednotlivých místních částí.

Významnou dopravní funkci mají v území především dálnice D1, navazující přivaděč (Ostravská radiála), komunikace velkého městského okruhu (momentálně dočasně ulice Svatoplukova, Gajdošova a Otakara Ševčíka v Židenicích a Juliánově), železniční trati na Blansko, Tišnov a Veselí nad Moravou a další komunikace, na kterých je provozována městská hromadná doprava. Velkým dopravním problémem je nadměrné zatížení řady komunikací v hodinách dopravních špiček (zejm. v jejich průchodu obytným územím).

K plošně i funkčně významným areálům se specifickou společenskou funkcí patří hřbitovy (hřbitov Židenice, Židovský hřbitov k. ú. Židenice, líšeňský hřbitov a menší hřbitov u kostela ve Slatině).

6.2. Příčiny narušení krajiny

V rámci řešeného území lze specifikovat řadu negativních vlivů lidské činnosti na krajinu a její ekologickou stabilitu.

Z pohledu dlouhodobých vlivů na krajinu jsou problematické zejména dynamický proces rozšiřování zastavěných území a ním související dopravní stavby, kdy dochází k nevratným nebo jen obtížně kompenzovatelným zásahům do reliéfu, půdy a vodního režimu území a kdy se zároveň zužuje prostor pro výskyt přirozené bioty území.

V lesních porostech se místy negativně projevuje nevhodná dřevinná skladba (zejm. jehličnaté kultury a akátové porosty), díky níž jsou sníženy přirozené funkce lesů (ekologická, půdoochranná, vodohospodářská). Jehličnaté kultury jsou navíc náchylnější k důsledkům škodlivých vlivů bořivých větrů, imisí, hmyzích škůdců a v poslední době i sucha.

Výraznější negativní vlivy zemědělského využití souvisí ponejvíce s velkoplošným obhospodařováním bloků orné půdy – patří k nim především rozvoj půdní eroze a nadměrná eutrofizace (obohacení živinami) půdního a vodního prostředí.

Průchod vodních toků zastavěnými územími je spojen s výrazným snížením biologických funkcí toků vlivem znečištění, regulací koryt a místy i jejich zaklenutí a přítomnosti ekologicky málo významné a často i nepřilíš vhodné doprovodné vegetace.

Další negativní vlivy na krajinu jsou spojeny s existencí zahrádkových oblastí. Místy příliš koncentrovaná rekreační zástavba výrazně ovlivňuje obraz krajiny (krajinný ráz) a negativním jevem je rovněž ukládání organických rostlinných zbytků a jiných odpadů v přílehlých partiích krajiny (např. na okrajích lesních celků či v terénních sníženinách).

6.3. Stupně ekologické stability

Míra aktuální ekologické stability krajinných segmentů je hodnocena pomocí následující šestistupňové klasifikace:

0. stupeň – území ekologicky zcela nestabilní, s absencí trvalé biotické složky:

V řešeném území všechny zastavěné a zpevněné plochy.

1. stupeň – území s velmi nízkou ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména orná půda a plochy s ruderalní vegetací.

2. stupeň – území s nízkou ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména obhospodařované travní porosty, málo kvalitní (eutrofizovaná) ladní bylinná a dřevinná společenstva, regulované úseky vodních toků bez kvalitní doprovodné vegetace, běžná doprovodná vegetace komunikací, zahrady, plochy veřejné zeleně.

3. stupeň – území se střední ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména lesy s ekologicky nevhodnou dřevinnou skladbou, dále např. regulované úseky vodních toků s vyvíjejícími se doprovodnými porosty dřevin, vodní plochy se sníženou kvalitou vody a břehových porostů dřevin a přírodě blízká ladní a mokřadní společenstva.

4. stupeň – území s vysokou ekologickou stabilitou:

V řešeném území především vzrostlé lesy s přírodě blízkou dřevinnou skladbou, případně i nejceněnější partie stepních a lesostepních lad.

5. stupeň – území s nejvyšší ekologickou stabilitou:

Obecně přírodní a přirozená společenstva – v řešeném území sem lze potenciálně řadit ekologicky nejceněnější partie lesních porostů.

6.4. Kostra ekologické stability

Prvky kostry ekologické stability (ekologicky významné segmenty krajiny – EVSK) tvoří mozaiku v současné době ekologicky relativně nejstabilnějších lokalit trvalé vegetace v krajině, bez ohledu na vzájemné vztahy a vazby. Mají zásadní význam pro ÚSES, neboť obvykle vytvářejí základní stavební kameny jeho tvorby.

Součástí kostry ekologicky stability řešeného území jsou v první řadě plochy zvláště chráněných území, evropsky významných lokalit a většiny registrovaných významných krajinných prvků (viz dále).

Dalším zdrojem pro vymezení ekologicky cenných lokalit v řešeném území je mapování biotopů, původně prováděné v letech 2001 – 2005 pro účely vytváření soustavy Natura 2000 a aktualizované v následujících letech (2010 a 2014). Nejceněnějšími zastoupenými přírodními biotopy jsou lesní biotopy a místně zastoupené biotopy přirozeného bezlesí a stepních trávníků.

Bohatá mozaika přírodních lesních biotopů se nachází v komplexu lesa ve východní až severní části řešeného území. Zastoupeny jsou především biotopy L3.3 Karpatské dubohabřiny a L3.4 Panonské dubohabřiny, méně biotopy L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (podél Říčky), L3.1 Hercynské dubohabřiny, L4 Suťové lesy, L6.1 Perialpidní bazifilní teplomilné doubravy, L6.5 Acidofilní teplomilné doubravy a L7.1 Suché acidofilní doubravy. Menší zastoupení přírodních lesních biotopů je i mimo tento komplex – biotopy L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (podél „nelesních“ úseků Říčky v Mariánském údolí a v nivě Říčky na pomezí s k. ú. Podolí u Brna), L3.1 Hercynské dubohabřiny a L4 Suťové lesy (v lese nad Podolskou ulicí v Líšni).

V podstatně menší míře jsou mapovány luční biotopy T1.1 Mezofilní ovsíkové louky (v ploše Národní přírodní památky Stránská skála), T1.5 Vlhké pcháčové louky (ve dně údolí Říčky v severovýchodní části řešeného území), T3.2 Pěchavové trávníky (nepatrně v ploše Národní přírodní památky Stránská skála), T3.3 Úzkolisté suché trávníky (v ploše Národní přírodní památky Stránská skála, ve svazích pod Vinohrady, na Bílé hoře), T3.4 Širokolisté suché trávníky (zejm. v plochách Přírodní rezervace Velký Hornek, Národní přírodní památky Stránská skála, Přírodní památky Velká Klajdovka a Přírodní památky Bílá hora), T3.5 Acidofilní suché trávníky (v ploše rozsáhlých lad pod ulicí Jedovnickou ze severozápadní strany líšeňského sídliště), T4.1 Suché bylinné lemy (např. v ploše Přírodní památky Velká Klajdovka), T6.1 Acidofilní vegetace efemér a sukulentů (nepatrně ve svazích pod Vinohrady a na Bílé hoře) a T6.2 Bazifilní vegetace efemér a sukulentů (nepatrně v ploše Národní přírodní památky Stránská skála), křovinné biotopy K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (na ladem ležících plochách a v různě širokých pásích – např. u Lesního lomu u Líšně, na Stránské skále, v tělese bývalé železniční trati do Líšně, v prostoru Přírodní památky Velká Klajdovka, pod ulicí Jedovnickou ze severozápadní strany líšeňského sídliště, na hrázi bývalého odkaliště pod Vinohrady, v prostoru Přírodní památky Bílá hora, ostrůvkovitě i jinde), skalní biotopy S1.1 Štěrbínová vegetace vápnitých skal a drolin, S1.2

Štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin a S2 Pohyblivé sutě (ostrůvkovitě na skalkách a v opuštěných lesních lůmcích v severovýchodní části území a na Stránské skále) a vodní biotopy V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod (na rybnících v údolí Říčky) a V4 Makrofytní vegetace vodních toků (v korytě Říčky v Moravském krasu a v Mariánském údolí a v korytě Svitavy v celé délce v řešeném území).

7. Limity využití území

7.1. Ochrana přírody a krajiny

7.1.1. Zvláště chráněná území

Do severovýchodní části řešeného území (v k. ú. Líšeň) významně zasahuje Chráněná krajinná oblast (CHKO) Moravský kras. Hranice CHKO Moravský kras jsou zde vedeny postupně po silnici II/373 (v prodloužení Jedovnické ulice směrem na Ochoz u Brna), po navazující vedlejší silnici do Líšně (v prodloužení Šimáčkovy ulice), po jižním okraji lesa severně od Líšeňského hřbitova, zalesněným pravobřežním svahem údolí Říčky směrem k hrázi vodní nádrže U Muchovy boudy, po cestě k Muchově boudě a přes její prostor do levobřeží Říčky, mimo řešené území.

Ze čtyř zón odstupňované ochrany přírody jsou v řešeném území zastoupeny tři zóny:

- I. zóna (nejpřísnější) – v ploše Přírodní rezervace Velký Hornek v údolí Říčky (viz dále);
- II. zóna – všechny ostatní plochy lesa v CHKO v rámci řešeného území;
- III. zóna – bloky travních porostů mezi okrajem lesa a silnicemi na Ochoz u Brna.

V řešeném území se nachází alespoň částí své plochy pět maloplošných zvláště chráněných území:

- Národní přírodní památka (NPP) Stránská skála – izolovaný výchoz jurských vápenců s četnými skalními stěnami a krajovými jevy (včetně jeskyní), lokalita různorodých teplomilných lučních, stepních a křovinných biotopů s výskytem řady zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů; k. ú. Slatina; výměra cca 15,5 ha;
- Přírodní rezervace (PR) Velký Hornek – lokalita stepních a lesostepních společenstev s fragmenty šipákových doubrav, biotop řady zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů; I. zóna CHKO Moravský kras; k. ú. Líšeň a vně řešeného území k. ú. Horákov; celková výměra cca 27,9 ha (z toho v řešeném území cca 26,2 ha);
- Přírodní památka (PP) Bílá hora – lokalita teplomilné flóry a fauny s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů; k. ú. Židenice; výměra cca 1,7 ha;
- Přírodní památka (PP) Kavky – přírodní lokalita stepního až lesostepního charakteru s výskytem řady zvláště chráněných a dalších vzácných a ohrožených rostlinných a živočišných druhů; k. ú. Židenice a vně řešeného území Maloměřice; celková výměra cca 5,4 ha (z toho v řešeném území jen cca 0,03 ha);
- Přírodní památka (PP) Velká Klajdovka – přírodní lokalita stepního až lesostepního charakteru s výskytem řady zvláště chráněných a dalších vzácných a ohrožených rostlinných a živočišných druhů; k. ú. Židenice a vně řešeného území k. ú. Maloměřice; celková výměra cca 9,0 ha (z toho v řešeném území cca 3,5 ha).

Národní přírodní památka Stránská skála má drobné ochranné pásmo stanovené zřizovacím předpisem a vymezené v rozsahu jedné sousední parcely. Přírodní rezervace Velký Hornek má ochranné pásmo stanovené zřizovacím předpisem a vymezené v rozsahu sedmi sousedních parcel (ne po celém obvodu). Přírodní památka Kavky má ochranné pásmo stanovené zřizovacím předpisem a vymezené po celém obvodu v konstantní šíři 50 m. Přírodní památky Bílá hora a Velká Klajdovka mají ochranná pásma stanovená zákonem a vymezená po celém obvodu v konstantní šíři 50 m.

7.1.2. Natura 2000

Do řešeného území nezasahuje žádná ptačí oblast.

V území se nacházejí nebo do něho zasahují tři evropsky významné lokality (EVL) zařazené do národního seznamu:

- EVL CZ0624130 Moravský kras, v řešeném území zahrnující příslušné partie CHKO Moravský kras v k. ú. Líšeň a areál výletní restaurace Velká Klajdovka v k. ú. Židenice, o souhrnné výměře cca 310 ha; předmětem ochrany je čtrnáct typů evropských stanovišť (z toho šest prioritních – Subpanonské stepní trávníky, Vápnité sutě pahorkatin a horského stupně, Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklicích, Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, Panonské dubohabřiny a Panonské šípákové doubravy), osm evropsky významných druhů živočichů (z toho jeden prioritní – přástevník kostivalový) a čtyři evropsky významné druhy rostlin;
- EVL CZ00624236 Jižní svahy Hádů, v řešeném území zahrnující příslušné partie přírodních památek Velká Klajdovka a Kavky a navazující partie lad s cestou do opuštěných hádeckých lomů v k. ú. Židenice, o výměře cca 3,6 ha; předmětem ochrany jsou Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích, Subpanonské stepní trávníky (prioritní stanoviště) a rostlinný druh koniklec velkokvětý;
- EVL CZ00624020 Stránská skála, s vymezením totožným s NPP Stránská skála, v k. ú. Slatina, s výměrou cca 15,5 ha; předmětem ochrany je šest typů evropských stanovišť (z toho dvě prioritní – Vápnité nebo bazické skalní trávníky a Subpanonské stepní trávníky) a rostlinný druh koniklec velkokvětý.

Vymezení uvedených EVL jsou dána jejich zákresy v přílohách Vyhlášky č. 318/2013 Sb. (o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit) v mapách měřítek 1 : 10 000 (Jižní svahy Hádů a Stránská skála) až 1 : 200 000 (Moravský kras). Jde tedy pouze o vymezení orientační, s nejednoznačnými hranicemi.

7.1.3. Památné stromy

V řešeném území je vyhlášena jedna skupina památných stromů:

- Stromořadí kaštanů na Malé Klajdovce – celkem 14 (původně 18) stromů jírovce maďalu po obou stranách staré silnice do Líšně = ulice Líšeňská v k. ú. Židenice; stromořadí má zákonem stanovené ochranné pásmo.

7.1.4. Významné krajinné prvky

V řešeném území jsou ze zákonem č. 114/1992 Sb. taxativně vyjmenovaných významných krajinných prvků (VKP) zastoupeny lesy, vodní toky, rybníky a údolní nivy. Možnost přesné identifikace těchto obecně vyjmenovaných VKP je ztížena absencí jednoznačného legislativního výkladu pojmů les, vodní tok, rybník, údolní niva.

Kromě taxativně vyjmenovaných VKP se v území nachází pět VKP registrovaných dle § 6 zákona. č. 114/1992 Sb.:

- VKP Malý lom – geologicky významná lokalita; původně opuštěný lom v kalových vilémovických vápencích, s teplomilnou vegetací; k. ú. Líšeň; lokalita je narušená aktuálně probíhající těžbou;
- VKP Geologický útvar Hochmanova – geologicky významná lokalita; dobře zachovaný doklad mořské neogenní transgrese karpatské předhlubně na horniny Českého masivu (granodiority brněnského masivu); k. ú. Líšeň;
- VKP Pod oříšky – opuštěné sady a rákosina s vrbami; hnízdiště ptactva; k. ú. Líšeň;
- VKP Čtvrtky – remízek a xerothermní bylinná společenstva na slepencovém podkladu, s výskytem višně křovištní; k. ú. Líšeň;

- VKP Pod Hády – teplomilná společenstva s výskytem vzácných druhů rostlin; k. ú. Židenice.

7.1.5. Ochrana krajinného rázu

Území CHKO Moravský kras je územím se speciální (zvýšenou) ochranou krajinného rázu.

Ve zbývajících partiích území je krajinný ráz chráněn pouze obecně ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb.

7.2. Územně analytické podklady

Územně analytické podklady statutárního města Brna ve znění poslední úplné aktualizace z roku 2020 (aktualizované ÚAP) obsahují mj. Výkres limitů využití území 1 : 10 000 (dále jen "Výkres"), ve kterém jsou limity využití území rozčleněny do tematických skupin – Příroda a krajina, Vodohospodářství, Památková ochrana, Dopravní infrastruktura, Geologie, Technická infrastruktura, Ostatní vybrané limity.

Ze skupiny Příroda a krajina jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- ÚSES - Biocentra dle ÚPmB – viz dále (kapitola 8.3.2)
- ÚSES - Biokoridory dle ÚPmB – viz dále (kapitola 8.3.2)
- Velkoplošná zvláště chráněná území – viz výše (kapitola 7.1.1),
- Maloplošná zvláště chráněná území – viz výše (kapitola 7.1.1),
- NATURA 2000 - Evropsky významné lokality – viz výše (kapitola 7.1.2),
- Významné krajinné prvky - registrované – viz výše (kapitola 7.1.4),
- Nejvýznamnější zeleň města – řada ploch převážně parkově upravené zeleně v zastavěných územích jednotlivých městských částí;
- Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem – v řešeném území nepatrně při okraji lesního komplexu za Velkou Klajdovkou v k. ú. Židenice s výskytem kruštíku ostrokvětého;
- Vzdálenost 50 m od hranice lesa – obecně podél soustav lesních pozemků v řešeném území.

Ze skupiny Vodohospodářství jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Záplavová území Q100 stanovená – v údolní nivách Svitavy a Říčky v celé délce v řešeném území;
- Aktivní zóny záplavových území – aktivní zóny v rámci stanovených záplavových území v údolních nivách Svitavy a Říčky;

Ze skupiny Památková ochrana jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Nemovité kulturní památky – řada objektů ve všech třech k. ú.;
- Nemovitá kulturní památka – archeologická lokalita – hradiště Staré zámky v k. ú. Líšeň;
- Archeologická památková rezervace – Staré zámky u Líšně;
- Ochranné pásmo městské památkové rezervace – zasahuje významně do k. ú. Židenice - vymezeno ulicemi Svatoplukovou, Gajdošovou a Otakara Ševčíka;
- Ochranné pásmo nemovitých kulturních památek – ochranné pásmo souboru nemovitých kulturních památek v historickém centru Líšně;
- Území s archeologickými nálezy I a II – řada lokalit rozmístěných ve všech třech k. ú.

Ze skupiny Dopravní infrastruktura jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Ochranná pásma železnic – kolem železničních tratí v okrajových partiích řešeného území;
- Vybraná ochranná pásma letišť a heliportů – různá ochranná pásma mezinárodního letiště Brno-Tuřany zasahující celé řešené území.

Ze skupiny Geologie jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Dobývací prostory – dobývací prostor Líšeň (v prostoru Lesního lomu a Lomu Kalcit) a dobývací prostor Židenice (v prostoru Jedovnické ulice na pomezí sídlišť Vinohrady a Líšeň);
- Chráněná ložisková území – chráněné ložiskové území vápence Líšeň (Lesní lom) v severní části řešeného území;
- Ložiska nerostných surovin – ložisko Líšeň - Lesní lom (vápenec) a ložisko Líšeň 2 (vápenec) v severní části řešeného území; ložisko Židenice (cihlářské surovina) v prostoru Jedovnické ulice na pomezí sídlišť Vinohrady a Líšeň;
- Poddolovaná území – v prostoru Bílé hory v k. ú. Židenice (po těžbě železné rudy do 19. století), v prostoru Stránské skály v k. ú. Slatina (systém důlních děl z doby před rokem 1945);
- Sesuvná území – řada různě rozsáhlých lokalit rozmístěných ve všech třech k. ú.;
- Staré zátěže v území – řada lokalit ve všech třech k. ú.;
- Velmi složité základové poměry – řada lokalit rozmístěných ve všech třech k. ú., převážně v překryvu se sesuvnými územími.

Ze skupiny Technická infrastruktura jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazena:

- Bezpečnostní pásma regulačních stanic a anodových uzemnění – čtyři drobné plochy v jihozápadní části k. ú. Líšeň, jedna větší plocha přesahující do severovýchodní části k. ú. Židenice a jedna větší plocha přesahující do jižní části k. ú. Slatina;
- Bezpečnostní pásma plynovodů VTL – vícero pásem zasahujících do všech třech k. ú.;
- Ochranná pásma elektrických stanic VVN – dvě pásma v k. ú. Židenice (jedno v severovýchodní části, jedno nepatrně přesahující do severozápadní části);
- Ochranná pásma nadzemních elektrických vedení ZVN a VVN – několik ochranných pásem protínajících k. ú. Líšeň a Židenice;
- Zájmová území tras mikrovlnných spojů (Fresnelovy zóny) - MO ČR – převážně 300 m široký, k severu se zužující pás území od vysílače Hády přes líšeňské sídliště a areál Zetoru k jihojihovýchodu;
- Zájmová území MO ČR pro nadzemní stavby – většina řešeného území vyjma severovýchodní části v k. ú. Líšeň;
- Zájmové území MO ČR pro všechny stavby – nepravidelně široký pruh území procházející západní až severní částí k. ú. Židenice (mj. přes prostor Staré osady);
- Ochranná pásma objektů elektronické komunikace – pásmo v jižní části k. ú. Líšeň (východně od Holzovy ulice) a pásmo nepatrně zasahující do severní části území (prostor silnice na Ochoz u Brna v k. ú. Líšeň).

Ze skupiny Ostatní vybrané limity jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Hranice zastavěných území platné k 23. 9. 2020;
- Pásmo hygienické ochrany – kolem Spalovny Brno;
- Zájmová území objektů důležitých pro obranu státu – v prostoru židenických kasáren;
- Objekty důležité pro obranu státu – viz předchozí bod.

Pro řešení Plánu ÚSES jsou kromě limitů ze skupiny Ochrana přírody a krajiny podstatná především ochranná pásma vedení technické infrastruktury výrazně ovlivňující možnosti výsadeb a také záplavová území a jejich aktivní zóny s obecně významným vlivem na přípustnost využití území.

8. Analýza podkladů

8.1. Typy podkladů územního systému ekologické stability

Do analýzy byly zahrnuty všechny aktuálně směrodatné podklady zabývající se vymezením ÚSES v řešeném území.

Ve vyhlášce ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb. se hovoří pouze o dvou typech dokumentací ÚSES – o plánech sloužících k vymezení ÚSES (§ 2) a o projektech sloužících k vytváření ÚSES (§ 4). Skutečnost je ovšem daleko složitější, neboť dokumentací a podkladů obsahujících ÚSES vzniká celá řada typů. V zásadě lze všechny typy dokumentací a jiných podkladů obsahujících ÚSES členit na:

- samostatné dokumentace a podklady ÚSES;
- jiné dokumentace a podklady obsahující ÚSES.

Samostatné dokumentace ÚSES jsou takové dokumentace, kde je ÚSES jediným hlavním předmětem řešení, což vyplývá obvykle i z názvu příslušných dokumentací. Pro řešené území byly v 90. letech 20. století zpracovány generely lokálního územního systému ekologické stability, jejichž řešení však již dnes nelze považovat za aktuálně směrodatné (byť některé dílčí informace z těchto generelů jsou stále využitelné).

Jiných dokumentací obsahujících ÚSES je vícero typů. Z nich podstatné jsou především ty dokumentace, které se na vymezení ÚSES podílejí aktivním způsobem a zpřesňují či mění vymezení ÚSES oproti podkladovým materiálům a zároveň zvyšují závaznost jeho vymezení. Zásadními typy takovýchto dokumentací jsou především územně plánovací dokumentace (ÚPD) a dokumentace komplexních pozemkových úprav (KoPÚ).

8.2. Přehled základních analyzovaných podkladů

Hlavními analyzovanými podklady jsou:

- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (Urbanistické středisko Brno, s.r.o. + Atelier T-plan, s.r.o., Praha, 2016), ve znění aktualizací č. 1 (knesl kynčl architekti s.r.o., Brno, 2020) a č. 2 (Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Beroun, 2020);
- Územní plán města Brna v platné podobě ke dni 4. 3. 2022;
- Územní plán města Brna – pracovní verze návrhu z března 2022.

8.3. Řešení ÚSES v podkladových dokumentacích

8.3.1. Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje

Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále jen "ZÚR JMK") obsahují aktuálně směrodatné koncepční řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES. V ZÚR JMK jsou vymezeny plochy pro nadregionální a regionální biocentra a koridory pro nadregionální a regionální biokoridory. Výkres ploch a koridorů v rámci ZÚR JMK zpracovaný v měřítku 1 : 100 000 tedy neobsahuje přímo vymezení nadregionálních a regionálních biocenter a biokoridorů, nýbrž rámců pro jejich přesná vymezení. Tyto rámce jsou závazné pro územně plánovací dokumentaci (ÚPD) obcí, jež by pak měla obsahovat buď odpovídající konkrétní vymezení biocenter a biokoridorů nadmístní (nadregionální a regionální) úrovně ÚSES, nebo alespoň zpřesnění rámců obsažených v ZÚR JMK.

Nadregionální úroveň a regionální úroveň ÚSES jsou dle ZÚR JMK v území zastoupené dílčími částmi tří koridorů pro jeden nadregionální biokoridor (NRBK), dílčími částmi ploch pro tři regionální biocentra (RBC) a dílčími částmi koridorů pro tři regionální biokoridory (RBK).

Příslušným nadregionálním biokoridorem je:

- NRBK K 132T – do řešeného území zasahují plochy koridorů o konstantní šířce 400 m pro tři dílčí úseky biokoridoru mezi vloženými regionálními biocentry, a to v lesním komplexu v jeho severovýchodní až východní části, v k. ú. Líšeň;

Příslušnými regionálními biocentry jsou:

- RBC 1542 Hornek – plocha pro jeho vymezení se nachází v údolí Říčky a některých přilehlých partiích uvnitř lesního komplexu, převážně v severovýchodní části řešeného území (v k. ú. Líšeň), s mírnými přesahy mimo řešené území (do k. ú. Horákov a Ochoz u Brna);
- RBC 1543 Hády – plocha pro jeho vymezení se nachází v prostoru Hádecké plošiny a přilehlých partií údolí Svitavy, téměř celá vně řešeného území, s drobnými přesahy do jeho severozápadní části (do k. ú. Židenice a Líšeň v prostoru Velké Klajdovky);
- RBC JM19 Zadní Hády – plocha pro jeho vymezení se nachází uvnitř lesního komplexu v prostoru Hádecké plošiny, téměř celá vně řešeného území, s drobným přesahem do severní části řešeného území (do k. ú. Líšeň).

Příslušnými regionálními biokoridory jsou:

- RK 1470 – koridor pro jeho vymezení (široký 200 m) je vedený dnem údolí Svitavy a na dvou místech přesahuje do západní části řešeného území (do k. ú. Židenice);
- RK 1503A – propojuje RBC 1543 Hády a RBC JM19 Zadní Hády a koridor pro jeho vymezení (široký 400 m) částečně přesahuje do severní části řešeného území (do k. ú. Líšeň);
- RK 1503B – propojuje RBC 1542 Hornek a RBC JM19 Zadní Hády a krátký koridor pro jeho vymezení (široký 400 m) prochází severní částí řešeného území (v k. ú. Líšeň).

8.3.2. Územní plán města Brna

Územní plán města Brna (dále jen "ÚPmB") je platný již od roku 1994. Rozsáhlá aktualizace ÚPmB, která vstoupila v platnost v roce 2014 a která zahrnovala i zásadní změny koncepce a vymezení ÚSES, byla následně zrušena, takže se řešení ÚSES vrátilo k podobě před vznikem této aktualizace (podoba z roku 1994 s dílčími následnými změnami), s dílčí následnou úpravou trasy biokoridoru u Polikliniky Židenice.

Stávající platné řešení ÚSES v ÚPmB je poněkud zneprůhledněno vlivem několika faktorů, mezi nimiž k nejdůležitějším patří:

- chybějící rozlišení hierarchických úrovní ÚSES – nejsou vzájemně rozlišeny nadregionální, regionální a místní úroveň ÚSES, takže u jednotlivých skladebných částí není zcela jednoznačně dané, ke které úrovni patří;
- chybějící vymezení skladebných částí ÚSES v některých plochách maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ) a registrovaných a navržených VKP – v případě těchto ploch MZCHÚ a VKP tak není zcela jednoznačně zřejmé, zda jsou nebo nejsou součástí řešení ÚSES (bráno do důsledků je fakticky řešení ÚSES v prostorech MZCHÚ a VKP přerušeno);
- chybějící individuální identifikátory (označení) jednotlivých skladebných částí ÚSES – absence identifikátorů ztěžuje orientaci v řešení ÚSES;
- nespojitost grafického vymezení ÚSES – jednotlivé skladebné části ÚSES na sebe často přímo nenavazují (zpravidla jde o „slepé“ biokoridory či přerušování dopravními stavbami), což vyvolává pochybnosti o příslušnosti mezilehlých prostorů do ÚSES.

I přes uvedené negativní faktory však lze koncepci řešení ÚSES v ÚPmB v rámci území řešeného Plánem ÚSES do určité míry interpretovat.

Severní až severovýchodní část řešeného území (v k. ú. Líšeň) vyplňuje plocha rozsáhlého biocentra, překrývající se s územně příslušnými částmi ploch pro vymezení regionálních biocenter RBC 1542 Hornek, RBC JM19 Zadní Hády a zčásti i RBC 1542 Hornek, koridorů pro vymezení

regionálních biokoridorů RK 1503A a RK 1503B a některých částí koridorů pro vymezení nadregionálního biokoridoru K 132T dle ZÚR JMK.

Do západní části řešeného území v prostoru řeky Svitavy a jejího levého břehu (v k. ú. Židenice) zasahují jeden biokoridor a jedno biocentrum, které lze chápat jako zpřesnění vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1470 ve smyslu ZÚR JMK.

Zbývající části řešení ÚSES v ÚPmB tvořené různě vymezenými biocentry a biokoridory (a případně i některými plochami MZCHÚ či navržených VKP) lze považovat za řešení místní úrovně ÚSES. K větším místního ÚSES patří:

- větev vedená v návaznosti na výše popsané rozsáhlé biocentrum dnem údolí Říčky na východním okraji řešeného území (v k. ú. Líšeň), ve vazbě na vodní tok a na něm vybudované nádrže, a sestávající z různě rozsáhlých fragmentů tří biocenter a tří biokoridorů; přes překryv většiny skladebných částí této větve ÚSES s koridorem pro vymezení nadregionálního biokoridoru K 132T dle ZÚR JMK nelze tyto biokoridory a biocentra chápat jako zpřesnění vymezení územně příslušných partií nadregionálního biokoridoru – jejich plochy zaujímají jiná stanoviště, než která jsou vhodná pro zpřesnění nadregionálního biokoridoru;
- větev procházející ve velkém oblouku všemi třemi katastry řešeného území, od jeho severozápadní hranice (u hádeckých lomů) přes lada pod Hády, lesní celek Borky (vně řešeného území), lesopark Akátky, lada a zahrádkové kolonie mezi Vinohrady, Židenicemi a Juliánovem, Bílou horu, kolem spalovny, přes Stránskou skálu a dále zemědělskou krajinou mezi Slatinou a Líšní k východu, k Podolí; v řešeném území větev sestává z pěti biocenter, sedmi biokoridorů (ve dvou případech jen z části jejich trasy) a fakticky i z ploch NPP Stránská skála (suplující plochu biocentra), PP Bílá hora, navrženého VKP v prostoru lesoparku Akátky a zřejmě i z územně příslušných partií PP Velká Klajdovka;
- větev navazující na plochu NPP Stránská skála a procházející jižní a jihozápadní částí řešeného území (v k. ú. Slatina) s četnými dopravními, výrobními a skladovými plochami podél ulic Ostravské a Olomoucké do černovického katastru (mimo řešené území); v řešeném území větev zahrnuje územně příslušný úsek jediného biokoridoru.

8.3.3. Územní plán – návrh 2022

Řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES v návrhu nového územního plánu v jeho znění z března 2022 (dále jen "návrh ÚP 2022") vychází z řešení obsaženého v ZÚR JMK. V rámci území řešeného Plánem ÚSES obsahuje zpřesněná vymezení územně příslušných partií nadregionálního biokoridoru K 132T, regionálního biocentra RBC 1542 Hornek a regionálních biokoridorů RK 1470 a RK 1503B. V případě nadregionálního biokoridoru a obou regionálních biokoridorů jde vždy jen o jejich krátké úseky bez vložených lokálních biocenter. Nadregionální biokoridor K 132T je v řešeném území zastoupený dvěma dílčími úseky s označeními K 132T/K1 a K 132T/K2. Oba regionální biokoridory RK 1470 a RK 1503B zasahují do území dílčími částmi jednoho úseku s označeními RK 1470/K3 a RK 1503B/K1.

Z regionálních biocenter RBC 1543 Hády a RBC JM19 Zadní Hády a z regionálního biokoridoru RK 1503B, jejichž rámcové plochy a rámcový koridor dle ZÚR JMK též přesahují do řešeného území, nejsou v návrhu ÚP 2022 vymezeny žádné části s odůvodněním, že se celé plochy biocenter a biokoridoru po zpřesnění vymezení v ÚPD sousedních obcí Kanice a Ochoz u Brna nacházejí vně území města Brna.

Řešení místní úrovně ÚSES v návrhu ÚP 2022 navazuje na řešení platného ÚPmB, významně ho však transformuje a inovuje. V rámci území řešeného Plánem ÚSES souvisí změny v řešení oproti platnému ÚPmB především se zvýšením důrazu na vytváření funkčně ucelených větví ÚSES a se zohledněním aktuálního stavu využití území, jiných územně plánovacích záměrů na využití území a nových řešení v navazujících územích. Na rozdíl od platného ÚPmB mají jednotlivé skladebné části ÚSES v návrhu ÚP 2022 přiděleny jednoznačné identifikátory (kódová označení).

Dle řešení návrhu ÚP 2022 zasahují do území řešeného Plánem ÚSES následující větve a skladebné části místního ÚSES:

- větev místního ÚSES propojující přes lesní porosty severně od Líšně regionální biocentra RBC 1542 Hornek a RBC 1543 Hády; větev se v rámci města Brna nachází celá v území řešeném Plánem ÚSES a sestává ze dvou lokálních biokoridorů (LBK LI01, LBK LI02) a jednoho lokálního biocentra (LBC LI01); koncepčně jde fakticky o zcela novou větev místního ÚSES, jež je zčásti v překryvu s původní plochou rozsáhlého biocentra v ÚPmB;
- větev místního ÚSES navazující v severovýchodní části řešeného území na regionální biocentrum RBC 1542 Hornek a vedená ve vazbě na tok Říčky a břehové partie na něm vybudovaných nádrží východním pomezím řešeného území (v k. ú. Líšeň) celkově k jihu, se zajištěným pokračováním vně území města Brna (na území obce Podolí); v řešeném území větev sestává ze tří lokálních biokoridorů (LBK LI03, LBK LI04 a LBK LI05) a tří lokálních biocenter (LBC LI02, LBC LI03, LBC LI04); koncepčně jde o modifikaci řešení obsaženého v ÚPmB, s významnými změnami v rozložení a vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů;
- větev místního ÚSES procházející ve velkém oblouku všemi třemi katastry řešeného území, od jeho severozápadní hranice (v prostoru PP Velká Klajdovka) přes lada pod Hády, lesní celek Borky (vně řešeného území), lesopark Akátky, lada a zahrádkové kolonie mezi Vinohrady, Židenicemi a Juliánovem, Bílou horu a Stránskou skálu a dále zemědělskou krajinou mezi Slatinou a Líšní k východu, do údolí Říčky, s předpokladem pokračování vně řešeného území v levobřežních svazích údolí mimo území města Brna (v k. ú. Horákov); v řešeném území větev sestává z pěti lokálních biokoridorů (LBK ZI03, LBK ZI02 – v obou případech v řešeném území jen dílčí části biokoridorů, LBK ZI01, LBK LI08 a LBK LI06), pěti celých lokálních biocenter (LBC ZI02, LBC ZI01, LBC SN01, LBC LI06, LBC LI05) a části dalšího lokálního biocentra (LBC MA02); koncepčně jde o výraznou modifikaci řešení obsaženého v dosud platném ÚPmB (různě výrazné změny polohy jednotlivých biocenter a biokoridorů, fyzické nevymezení biokoridoru mezi Bílou horou a Stránskou skálou, nové nasměrování do údolí Říčky);
- větev místního ÚSES napojující se v lokálním biocentru LBC LI06 ve východní části řešeného území na větev popsanou v předchozím odstavci a kromě uvedeného biocentra sestávající v řešeném území z jediného lokálního biokoridoru LBK LI07, směřujícího k okraji řešeného území; koncepčně jde o modifikaci řešení obsaženého v dosud platném ÚPmB spočívající v úpravě trasy a vymezení biokoridoru tak, aby byla zajištěna návaznost s řešením ÚSES na území obce Podolí (zaústění biokoridoru do lokálního biocentra LBC 4 Nad výhonem vymezeného v návrhu nového ÚP Podolí).

9. Řešení plánu ÚSES

9.1. Základní zásady koncepce

Základem koncepce řešení Plánu ÚSES je uplatnění následujících základních principů vymezování ÚSES obsažených v Metodice vymezování územního systému ekologické stability vydané v roce 2017 (dále jen "Metodika ÚSES"):

- principu biogeografické reprezentativnosti;
- principu funkčních vazeb ekosystémů;
- principu přiměřených prostorových nároků;
- principu zohlednění aktuálního stavu krajiny;
- principu zohlednění jiných limitů a zájmů v krajině;
- principu posloupnosti a vzájemné návaznosti hierarchických úrovní ÚSES;
- principu přiměřené konzervativnosti.

Princip biogeografické reprezentativnosti vychází z biogeografického a geobiocenologického členění krajiny a jeho uplatnění slouží obecně k vytvoření základního rámce pro vymezení soustavy reprezentativních biocenter všech hierarchických úrovní ÚSES. V daném

případě je tento princip uplatnitelný jen v omezené míře, a to jednak proto, že Plán ÚSES respektuje závaznou koncepci nadregionální a regionální úrovně ÚSES stanovenou v ZÚR JMK, a jednak proto, že je řešené území poměrně malé a že většina zastoupených typů biochor a k nim vztahených skupin typů geobiocénů se ve srovnatelné a často i větší míře vyskytuje i vně řešeného území (viz výše). Z toho vyplývá, že přímo v rámci řešeného území je z pohledu principu biogeografické reprezentativnosti žádoucí vymezit reprezentativní lokální biocentrum pouze pro ty skupiny typů geobiocénů, které jsou charakteristické pro typ biochor 2BA Rozřezané plošiny na vápencích 2. vegetačního stupně v Lechovickém bioregionu

Princip funkčních vazeb ekosystémů vychází rovněž z biogeografického a geobiocenologického členění krajiny a jeho uplatnění slouží obecně ke stanovení základních reprezentativních tras větví ÚSES všech hierarchických úrovní a zároveň s tím i k důležitějšímu zpřesnění (redukci, konkretizaci) základních rámců pro vymezení reprezentativních biocenter. Konkrétní uplatnění tohoto principu v řešeném území slouží především k vytvoření modálních tras biokoridorů a celých větví ÚSES (tj. tras vyhýbajících se co nejvíce přirozeným migračním bariérám).

Princip přiměřených prostorových nároků slouží obecně ke stanovení přiměřených hodnot velikostních parametrů biocenter a biokoridorů a celkové hustoty sítě ÚSES. Limitující hodnoty pro jednotlivé zastoupené typy biocenter a biokoridorů jsou popsány dále. Přiměřenost hustoty sítě ÚSES souvisí s pestrostí zastoupení potenciálních přírodních ekosystémů a přítomností významných migračních tras. Za přiměřeně hustou je považována taková síť ÚSES, která zachovává proporcionalitu vůči ostatním zájmům využití území.

Princip zohlednění aktuálního stavu krajiny vychází z nezbytnosti znalosti aktuálních způsobů využití krajiny, s přednostním zaměřením na identifikaci v ní se nacházejících ekologicky cenných biotopů, příp. i populací a druhů a umělých (antropogenních) bariér. Jeho uplatnění slouží zejména k výběru vhodných konkrétních segmentů krajiny pro začlenění do skladebných částí ÚSES (přednostní situování skladebných částí ÚSES do stávajících ekologicky cenných partií území nebo ladem ležících ploch, s využitím mapových podkladů, ortofotosnímků a vlastního terénního průzkumu, minimalizace zásahů do stávajících urbanizovaných území atd.). Uplatnění tohoto principu je zároveň hlavním důvodem pro zrušení těch původních tras biokoridorů a větví ÚSES, které jsou ve vztahu k aktuálnímu stavu krajiny sporné a u kterých přitom nejde o jediné možnosti reprezentativních řešení v daných biogeografických podmínkách.

Princip zohlednění jiných limitů a zájmů v krajině vychází z existence aktuálně známých limitů využití území a různých zájmů souvisejících s lidskou činností v krajině. Jeho uplatnění slouží k identifikaci nevhodných či problémových míst v krajině pro začlenění do skladebných částí ÚSES (v daném případě zejména aktuálně platných limitů využití území a rozvojových ploch a koridorů dle platného ÚPmB, návrhu ÚP 2022 a aktualizovaných územně analytických podkladů - ÚAP).

Princip posloupnosti a vzájemné návaznosti hierarchických úrovní ÚSES vychází ze síťové struktury ÚSES a z jeho definice jako vzájemně propojeného souboru přírodně blízkých ekosystémů. Jeho uplatnění slouží k zachování logiky vymezování a prostorových návazností ÚSES. Respektování tohoto principu zajišťuje, aby vymezení skladebných částí hierarchicky nižších úrovní ÚSES územně i funkčně navazovalo na vymezení skladebných částí hierarchicky vyšších úrovní ÚSES.

Uplatnění principu přiměřené konzervativnosti slouží především k minimalizaci zásahů do stávajících vyhovujících koncepčních řešení a k nim patřících vymezených skladebných částí ÚSES. V dané souvislosti je důležité provedení zevrubné analýzy řešení ÚSES v relevantních podkladech a prověření územních návazností přes hranice řešeného území (zejména s řešeními ÚSES v platné či aktuálně rozpracované ÚPD sousedních obcí).

9.2. Nadregionální ÚSES

9.2.1. Celková koncepce

Řešení nadregionální úrovně ÚSES vychází kompletně z řešení ÚSES v ZÚR JMK.

V Plánu ÚSES je nadregionální úroveň ÚSES v řešeném území zastoupená územně příslušnými partiemi nadregionálního biokoridoru K 132T a do něho vloženého regionálního biocentra RBC 1542 Hornek, situovanými v k. ú. Líšeň, v severovýchodní části řešeného území (v lesním komplexu a zároveň na území CHKO Moravský kras). Příslušnost regionálního biocentra RBC 1542 Hornek k nadregionální úrovni ÚSES vyplývá z obecného metodického principu, že každé biocentrum nižší biogeografické úrovně ÚSES vložené do biokoridoru vyšší hierarchické úrovně ÚSES je jeho součástí (a zároveň i součástí této vyšší hierarchické úrovně ÚSES).

9.2.2. Popis vymezení nadregionálního biokoridoru

Zpřesněné vymezení nadregionálního biokoridoru K 132T v řešeném území oproti ZÚR JMK sestává v Plánu ÚSES ze dvou dílčích úseků biokoridoru, označených K 132T / NRBK 1 a K 132T / NRBK 2. Respektuje rámce pro vymezení biokoridoru, obsažené v podobě 400 m širokých koridorů v ZÚR JMK, a je kompletně převzato z návrhu ÚP 2022. Jde fakticky o schematicky vymezené segmenty o konstantní šířce 50 m uvnitř aktuálně ekologicky cenných partií lesních porostů na odpovídajících stanovištích (přednostně mimo podmáčené polohy). Oba dílčí úseky biokoridoru navazují na vložené regionální biocentrum RBC 1542 Hornek (úsek K 132T / NRBK 1 ze severní strany a úsek K 132T / NRBK 2 z jižní strany) a oba směřují mimo řešené území. Dílčí úsek K 132T / NRBK 1 má přímou územní návaznost v sousedním k. ú. Ochoz u Brna (viz platný ÚP Ochoz u Brna a návrh jeho změny č. 1). Dílčí úsek K 132T / NRBK 2 je prostorově ukončený na okraji lesního komplexu ve dně údolí Říčky (kterým je vedena větev místního ÚSES – viz dále), s funkčním (ale plošně nevymezeným) napojením na lokální biocentrum K 132T_LBC4, vložené do trasy biokoridoru v přilehlých partiích k. ú. Horákov (viz platný ÚP Mokrý-Horákov).

V platném ÚPmB je prostor obou vymezených dílčích úseků biokoridoru zahrnutý do plochy rozsáhlého biocentra.

Stejně vymezení obou dílčích úseků nadregionálního biokoridoru K 132T jako Plán ÚSES obsahuje i souběžně zpracováváný Plán ÚSES pro CHKO Moravský kras.

Cílovými ekosystémy biokoridoru jsou ekosystémy lesní.

Metodika ÚSES předpokládá kromě vymezení vlastních nadregionálních biokoridorů též vymezení podpurných pásem NRBK, ve kterých by měla být odpovídajícím způsobem zahuštěna síť místní a případně i regionální úrovně ÚSES. Podpurná pásma NRBK by měla být vymezována v rámci zpracování plánů nadmístního ÚSES, zabývajících se koncepcí řešení nadregionální a regionální úrovně v rámci rozsáhlejších území (např. celých krajů). Jelikož takový plán nadmístního ÚSES (ve smyslu Metodiky ÚSES) není pro řešené území zpracován, není podpurné pásmo NRBK v řešeném území dosud vymezeno.

9.2.3. Popis vymezení vloženého regionálního biocentra

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biocentra RBC 1542 Hornek oproti ZÚR JMK je kompletně převzato z návrhu ÚP 2022. Je vázáno na plochu PR Velký Hornek (= I. zóna CHKO Moravský kras) a na přilehlé partie lesního komplexu v II. zóně CHKO s celoplošným zastoupením přírodních lesních biotopů. Zároveň navazuje na vymezení menší části biocentra v přilehlých partiích sousedního k. ú. Horákov (biocentrum K 132/RBC 1542 v ÚP Mokrý-Horákov). Biocentrum se nachází celé uvnitř rámcové plochy pro jeho vymezení dle ZÚR JMK.

Vymezení biocentra v rámci řešeného území se kompletně překrývá s plochou mnohem rozsáhlejšího biocentra obsaženého ve stávajícím ÚPmB.

Víceméně stejné vymezení biocentra jako Plán ÚSES obsahuje i souběžně zpracováváný Plán ÚSES pro CHKO Moravský kras.

RBC 1542 Hornek ve vymezení v Plánu ÚSES a v ÚP Mokrý-Horákov je reprezentativním regionálním biocentrem pro typ biochory 2UA v bioregionu 1.25 Macošském. Cílovými ekosystémy biocentra jsou ekosystémy lesní, ostrůvkovitě doplněné o ekosystémy lesostepní až stepní.

9.3. Regionální ÚSES

9.3.1. Celková koncepce

Řešení regionální úrovně ÚSES vychází z řešení ÚSES v ZÚR JMK, obsahuje však i jeden námět na jeho koncepční doplnění.

V Plánu ÚSES je regionální úroveň ÚSES v území zastoupená územně příslušnými partiiemi dvou regionálních biocenter a dílčími částmi dvou regionálních biokoridorů. Příslušnými regionálními biocentry a biokoridory jsou:

- regionální biocentrum RBC 1542 Hornek – viz výše;
- regionální biocentrum RBC JMXX Hádecké lomy – nové biocentrum zasahující do severní části řešeného území, v prostoru výslunných svahů Hádů u Velké Klajdovky, v k. ú. Židenice (kam přesahuje z k. ú. Maloměřice);
- regionální biokoridor RK 1470 – prochází ve vazbě na tok řeky Svitavy v krátkém úseku západním pomezím řešeného území (v rámci něho v k. ú. Židenice);
- regionální biokoridor RK 1503B – navazuje na severozápadní okraj regionálního biocentra RBC 1542 Hornek a směřuje lesním komplexem v severní části řešeného území (v k. ú. Líšeň a zároveň na území CHKO Moravský kras) celkově k severozápadu až západu, s pokračováním vně řešeného území (v k. ú. Ochoz u Brna) do regionálního biocentra RBC JM19 Zadní Hády.

Oproti předpokladu ZÚR JMK nejsou v řešeném území vymezeny žádné části regionálních biocenter RBC 1543 Hády a RBC JM19 Zadní Hády ani regionálního biokoridoru RK 1503A. Důvodem je zohlednění řešení ÚSES v návrhu ÚP 2022 a zároveň v územích plánech obcí Kanice a Ochoz u Brna. Obě regionální biocentra i dílčí skladebné části mezilehlého regionálního biokoridoru RK 1503A ve zpřesněných vymezeních se nacházejí převážně na území obce Kanice (viz ÚP Kanice). Plocha RBC 1543 Hády zároveň významně přesahuje na území města Brna v k. ú. Maloměřice a Obřany (tedy vně řešeného území) – viz návrh ÚP 2022 a Plán ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová z roku 2020. Plocha RBC JM19 Zadní Hády mírně přesahuje na území obce Ochoz u Brna (viz ÚP Ochoz u Brna a souběžně zpracováváný Plán ÚSES pro CHKO Moravský kras). V případě regionálního biokoridoru RK 1503A návrh řešení Plánu ÚSES pro CHKO Moravský kras předpokládá mírný přesah vloženého biocentra s označením LBC 1 do řešeného území na jeho severní okraji, v místě, kde k. ú. Líšeň přesahuje za silnici II/373. Plán ÚSES však toto řešení i na základě konzultace s příslušnými dotčenými orgány (např. se zástupcem Správy CHKO Moravský kras) neakceptuje (doporučeno je provést potřebné zvětšení plochy biocentra oproti ÚP Kanice v rámci hodnotných lesních porostů v k. ú. Kanice).

9.3.2. Popis vymezení regionálních biocenter

RBC 1542 Hornek

Viz výše

RBC JMXX Hádecké lomy

Jde o nové unikátní regionální biocentrum (byť na severním okraji v mírném překryvu s rámcovou plochou pro vymezení RBC 1543 Hády dle ZÚR JMK) zasahující do řešeného území v severovýchodním výběžku k. ú. Židenice (u výletní restaurace Velká Klajdovka) a jako celek zahrnující soustavu unikátních ekotopů a biotopů lomových stěn, plošin, odvalů, sutí a mezilehlých a navazujících zbytků původních výslunných svahů Hádů na vápencovém a zčásti i granodioritovém podloží. Důvodem pro vymezení biocentra je právě unikátnost zastoupených ekotopů a biotopů a jejich územní celistvost. Význam území je vyjádřen i v jeho stávající legislativní

ochraně – biocentrum zahrnuje plochy dvou maloplošných zvláště chráněných území (z toho v řešeném území části PP Velká Klajdovka), jedné evropsky významné lokality (EVL CZ00624236 Jižní svahy Háďů) a tří registrovaných významných krajinných prvků (vně řešeného území).

V platném ÚPmB nejsou v ploše biocentra vymezeny žádné skladebné části ÚSES. V návrhu ÚP 2022 je na většině plochy územně příslušných partií biocentra vymezena odpovídající část lokálního biocentra LBC MA02 Velká Klajdovka.

Cílové ekosystémy biocentra tvoří variabilní soustava přírodních, primárně nelesních biotopů.

Vymezení regionálního biocentra RBC JMXX Hádecké lomy v celém jeho rozsahu (tedy včetně partií vně řešeného území, v k. ú. Maloměřice) je žádoucí promítnout do ZÚR JMK. V rámci začlenění do ZÚR JMK je zároveň třeba nahradit písmena "XX" v kódu biocentra konkrétním dvojčíslím (v rámci zvoleného principu přidělování označení novým skladebným částem regionálního ÚSES v ZÚR JMK).

Dočasnou alternativou do doby vymezení plochy pro regionální biocentrum v ZÚR JMK může v případě potřeby být vymezení lokálního biocentra se stejným rozsahem.

9.3.3. Popis vymezení regionálních biokoridorů

RK 1470

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1470 vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 200 m širokého koridoru v ZÚR JMK. V řešeném území je vymezena příslušná část jednoho dílčího úseku biokoridoru – RK 1470 / RBK 3.

Vymezení dílčího úseku biokoridoru RK 1470 / RBK 3 v rámci řešeného území je bez úprav převzato z návrhu ÚP 2022 (tam s označením RK 1470/K3). Je dáno rozsahem územně příslušných partií koryta Svitavy, zatím bez reálné možnosti patřičného rozšíření do přilehlých levobřežních partií údolní nivy (dlouhodobě součást stabilizovaného výrobního areálu někdejší I. brněnské strojírny). Řešení Plánu ÚSES v souladu s řešením návrhu ÚP 2022 předpokládá vymezení dalších částí tohoto dílčího úseku biokoridoru v sousedních k. ú. Trnitá a Černovice (vně řešeného území).

Platný ÚPmB obsahuje obdobné, ve vztahu k aktuálnímu využití území však poněkud méně přesné vymezení blíže nespecifikovaného biokoridoru a kromě toho vymezení mírně prostorově odděleného a rovněž blíže nespecifikovaného biocentra, přesahující okrajově do řešeného území v prostoru železničního mostu a navazujícího náspu.

Řešení Plánu ÚSES předpokládá smíšený charakter biokoridoru, s významným zastoupením vodních a antropogenně podmíněných (lučních, mokřadních) cílových ekosystémů.

RK 1503B

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1503B vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 400 m širokého koridoru v ZÚR JMK. V řešeném území je vymezena příslušná část jednoho dílčího úseku biokoridoru – RK 1503B / RBK 1.

Vymezení dílčího úseku biokoridoru RK 1503B / RBK 1 je bez úprav převzato z návrhu ÚP 2022. Jde fakticky o schematicky vymezený segment o konstantní šířce 50 m uvnitř aktuálně ekologicky cenných partií lesních porostů na odpovídajících stanovištích (přednostně mimo podmáčené polohy) mezi okrajem regionálního biocentra RBC 1542 Hornek a hranicí řešeného území na pomezí s k. ú. Ochoz u Brna, ve kterém má přímou územní návaznost (viz platný ÚP Ochoz u Brna a návrh jeho změny č. 1).

V platném ÚPmB je prostor vymezeného dílčího úseku biokoridoru zahrnutý do plochy rozsáhlého biocentra.

Stejné vymezení dílčího úseku regionálního biokoridoru RK 1503B jako Plán ÚSES obsahuje i souběžně zpracováváný Plán ÚSES pro CHKO Moravský kras.

Cílovými ekosystémy biokoridoru jsou ekosystémy lesní.

9.4. Místní ÚSES

9.4.1. Celková koncepce

Řešení místní úrovně ÚSES navazuje na aktuálně platné řešení ÚPmB. Oproti němu ovšem obsahuje řadu koncepčních změn a dílčích úprav, které jsou částečně převzaty z návrhu ÚP 2022 a částečně zcela nové. K zásadním skutečnostem ovlivňujícím změny v koncepci řešení místní úrovně ÚSES oproti ÚPmB patří především funkčně problematická řešení některých částí původního ÚSES ve vztahu k výše popsaným základním principům vymezení ÚSES a také nutnost zohlednění řešení obsažených v platné či aktuálně rozpracované územně plánovací dokumentaci sousedních obcí.

Z původního řešení ÚPmB jsou v koncepční rovině v zásadě zachována následující řešení:

- větev ÚSES vedená ve vazbě na tok Říčky východním okrajem řešeného území (a zároveň východní částí k. ú. Líšeň), přičemž jsou ovšem provedeny podstatné změny v rozmístění a vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů v trase větve (zčásti obsažené i v návrhu ÚP 2022);
- dílčí fragmenty větve ÚSES procházející původně ve velkém oblouku všemi třemi katastry řešeného území – původní sestava pěti biocenter, sedmi biokoridorů a ploch NPP Stránská skála, PP Bílá hora, navrženého VKP v prostoru lesoparku Akátky a územně příslušných partií PP Velká Klajdovka je ovšem výrazně transformována do podoby dvou vzájemně územně nepropojených větví místního ÚSES, s alespoň částečným zachováním původní polohy v případě tří biocenter (nynější LBC LI06 Kryčmusy, oproti ÚPmB poněkud zvětšené, nynější LBC ZI02 Pod Vinohrady, oproti ÚPmB výrazně zvětšené jižním směrem, a nynější LBC ZI04 Pod Hády, několikanásobně zvětšené východním směrem) a dvou biokoridorů (nynější LBK LI08 a LBK SN01) a s vymezením biocenter v prostorech NPP Stránská skála (LBC SN01 Stránská skála), PP Bílá hora (LBC ZI01 Bílá hora), navrženého VKP v lesoparku Akátky (LBC ZI03 Akátky) a PP Velká Klajdovka (součást unikátního RBC JMXX Hádecké lomy – viz výše); některé ze změn jsou koncepčně převzaty z návrhu ÚP 2022.

V místě průchodů některých původních biokoridorů dle ÚPmB jsou nově vymezena lokální biocentra, a to převážně v různé míře pozměněná (posunutá, rozšířená) původní biocentra a v jednom případě zcela nové biocentrum (viz též dále). Konkrétně jde o následující případy:

- posunutí biocentra (nyní LBC LI03 U Kadlecova Mlýna) ve dně údolí Říčky při východním okraji řešeného území (k. ú. Líšeň) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem; v zásadě převzato z návrhu ÚP 2022;
- rozšíření biocentra (nyní LBC LI04 U Zukalova Mlýna) ve dně údolí Říčky při východním okraji řešeného území (k. ú. Líšeň) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem; jde o nové rozšíření biocentra i oproti návrhu ÚP 2022;
- rozšíření biocentra (nyní LBC LI06 Kryčmusy) na úkor krátkého úseku původního biokoridoru v polích nad osadou Kandie (v jižní části k. ú. Líšeň); převzato z návrhu ÚP 2022;
- nové biocentrum LBC SN02 Nad Zetorem situované v nelesním porostu dřevin a přilehlých partiích bloku orné půdy severně od Slatiny (k. ú. Slatina) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem (v návrhu ÚP 2022 jde převážně o součást rozsáhlejšího biocentra LBC SN01 Stránská skála);
- posunutí biocentra (nyní LBC ZI01 Bílá hora) v prostoru vrchu Bílá hora z východní strany jižní části Židenic čili Juliánova (k. ú. Židenice) celkově východním směrem na úkor krátkého úseku původního biokoridoru (obdobné, ale poněkud jinak vymezené biocentrum LBC ZI01 v návrhu ÚP 2022 do prostoru původního biokoridoru nezasahuje);

- rozšíření biocentra (nyní LBC ZI02 Pod Vinohrady) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem ladem ležících ploch a zahrad ve svazích mezi Vinohrady a Židenicemi (k. ú. Židenice); v zásadě převzato z návrhu ÚP 2022;
- rozšíření biocentra (nyní LBC ZI04 Pod Hády) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem ladem ležících rozsáhlých ploch v severovýchodní části k. ú. Židenice; v návrhu ÚP 2022 je daným prostorem veden jinak trasovaný biokoridor (LBK ZI03).

Některé části původního řešení ÚSES dle ÚPmB jsou nově nahrazeny vymezením interakčních prvků. Konkrétně jde o následující případy:

- vymezení interakčního prvku IP LI01 v prostoru severního břehu vodní nádrže U Muchovy boudy v severovýchodní části řešeného území (k. ú. Líšeň) namísto zde původně vymezené části rozsáhlého biocentra; důvodem je skutečnost, že vymezení rozsáhlého biocentra v daném prostoru neodpovídá řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES v ZÚR JMK; s biocentrem v dané ploše nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022;
- vymezení interakčního prvku IP LI03 u jihovýchodního okraje tzv. Lesního lomu v severní části řešeného území (k. ú. Líšeň) namísto zde původně vymezené části rozsáhlého biocentra; důvodem je skutečnost, že vymezení rozsáhlého biocentra v daném prostoru neodpovídá řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES v ZÚR JMK; s biocentrem v dané ploše nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022;
- vymezení interakčního prvku IP LI04 u severního okraje lomu „Kalcit“ v severní části řešeného území (k. ú. Líšeň) namísto zde původně vymezené části rozsáhlého biocentra; důvodem je skutečnost, že vymezení rozsáhlého biocentra v daném prostoru neodpovídá řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES v ZÚR JMK; s biocentrem v dané ploše nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022;
- vymezení interakčních prvků IP LI16 a IP LI17 v prostoru remízu, extenzivního sadu a ladem ležících ploch v polích jižně od Líšně (k. ú. Líšeň) namísto zde původně vymezeného biocentra a navazujícího úseku biokoridoru; důvodem je skutečnost, že vymezení biocentra a biokoridoru v daném prostoru nemá návaznost v systému; s biocentrem a biokoridorem v daných plochách nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022.

Zrušeny zcela bez náhrady jsou následující části původního řešení ÚSES v ÚPmB:

- původní biokoridor vedený severozápadní částí k. ú. Slatina od Stránské skály celkově k jihozápadu, mj. prostorem skladových a výrobních areálů mezi ulicemi Ostravskou a Olomouckou, s pokračováním vně řešeného území v k. ú. Černovice; hlavním důvodem zrušení biokoridoru je absence podmínek pro jeho reálné a realistické vymezení (zejm. s ohledem na stávající i plánované využití území); s biokoridorem v daném prostoru a dále v k. ú. Černovice nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022 (ani Plán ÚSES pro katastrální území Brněnské Ivanovice, Holásky, Dolní Heršpice, Horní Heršpice, Přízřenice a Černovice z roku 2015);
- většina původního biokoridoru vedeného v k. ú. Slatina a Židenice kolem areálu spalovny mezi Stránskou skálou a Bílou horou (s výjimkou krátkého severozápadního úseku začleněného do posunutého biocentra (nyní LBC ZI01 Bílá hora); hlavním důvodem zrušení biokoridoru je absence podmínek pro jeho reálné a realistické vymezení (zejm. s ohledem na stávající i plánované využití území); s biokoridorem v daném prostoru nepočítá ani řešení návrhu ÚP 2022;
- většina původního biokoridoru vedeného převážně přes zahrádky ve svazích mezi Vinohrady a Židenicemi a kolem židenické polikliniky na Bílou horu (s výjimkou severního úseku začleněného do rozšířeného biocentra – nyní LBC ZI02 Pod Vinohrady); hlavním důvodem zrušení biokoridoru je absence podmínek pro jeho reálné a realistické vymezení (zejm. s ohledem na stávající i plánované využití území); v návrhu ÚP 2022 je daným prostorem veden jinak trasovaný biokoridor (LBK ZI01).

Koncepčně zcela (příp. téměř zcela) nové části řešení místní úrovně ÚSES oproti platné podobě ÚPmB tvoří:

- lokální biocentrum LBC LI01 U Samot a navazující lokální biokoridory LBK LI01 a LBK LI02 v lesních komplexech severně od Líšně, přičemž ovšem celý biokoridor LBK LI01 a menší části biocentra LBC LI01 U Samot a biokoridoru LBK LI02 se nacházejí v prostorech, které

jsou v ÚPmB součástí rozsáhlého biocentra; nová koncepce řešení je převzata z návrhu ÚP 2022, s úpravami dílčích úseků tras obou biokoridorů a vymezení biocentra;

- lokální biocentrum LBC LI05 Nad Podolskou v lesním celku nad ulicí Podolskou ve východní části řešeného území (a zároveň i k. ú. Líšeň) a navazující lokální biokoridor LBK LI06 přes pole v jihovýchodní části k. ú. Líšeň k biocentru LBC LI06 Kryčmusy; jde o funkčně nezbytné součásti nové mezofilní větve místního ÚSES; nová koncepce řešení je v zásadě převzata z návrhu ÚP 2022, s úpravami vymezení biocentra i biokoridoru;
- lokální biocentrum LBC SN02 Nad Zetorem v nelesním porostu dřevin a přilehlých partiích bloku orné půdy severně od Slatiny (k. ú. Slatina); jde o vhodné využití málo hodnotných částí zemědělské půdy převážně ve vlastnictví města Brna, v návrhu ÚP 2022 určených pro plochy krajinné zeleně (zde převážně jako součást rozsáhlejšího biocentra LBC SN01 Stránská skála).

Plán ÚSES obsahuje v řešeném území ve výsledné podobě vymezení 12 lokálních biocenter a 10 lokálních biokoridorů. V případě biocenter LBC LI04 U Zukalova Mlýna a LBC ZI04 Pod Hády a biokoridoru LBK ZI02 je v řešeném území vymezena jen jejich dílčí část a jejich pokračování (ná vaznosti) se nacházejí vně řešeného území (obsaženo v návrhu ÚP Podolí z roku 2021 a v Plánu ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová z roku 2020).

Lokální biocentra a lokální biokoridory tvoří součásti celkem 5 funkčně ucelených větví místního ÚSES (viz dále).

Kromě vymezení lokálních biocenter a biokoridorů zahrnuje koncepce místního ÚSES rovněž vymezení základních interakčních prvků (viz dále).

9.4.2. Popis jednotlivých větví místního ÚSES

Větev „Hornek-Hády“

Jde o mezofilní lesní větev místního ÚSES, navazující v lesním komplexu v severovýchodní části řešeného území na regionální biocentrum RBC 1542 Hornek, od něhož prochází lesními porosty v severní části řešeného území zpočátku k jihozápadu a poté k západu, s funkčním napojením na severozápadním pomezí řešeného území na regionální biocentrum RBC 1543 Hády (nacházející se vně řešeného území). Větev sestává z lokálních biokoridorů LBK LI01 a LBK LI02 a z lokálního biocentra LBC LI01 U Samot.

Biocentrum LBC LI01 U Samot může pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3 Fagi-querceta typica v typu biochory 2BP v bioregionu 1.24 Brněnském.

Oba biokoridory větve jsou prostorově přerušené stávajícími silnicemi (LBK LI01 poblíž napojení na LBC LI01 U Samot a LBK LI02 za hranicí řešeného území, s prostorovým oddělením od RBC 1543 Hády). Tato prostorová přerušení mají na funkčnost celé větve ÚSES zanedbatelný vliv.

Oproti platnému ÚPmB jde o novou větev ÚSES (byť s celkově významnými dílčími překryvy s plochou původního rozsáhlého biocentra dle ÚPmB), koncepčně vycházející především z funkčních stanovištních vazeb a potřeby řešení funkčních návazností ÚSES v okrajových partiích území města Brna a zohledňující stávající ekologickou hodnotu i potenciál zahrnutých lesních porostů a celkovou prostupnost území. Větev je koncepčně v zásadě převzata z návrhu ÚP 2022, s úpravami dílčích úseků tras obou biokoridorů a vymezení biocentra.

Větev „Říčka“

Průběh této větve místního ÚSES hydrofilního charakteru je vázán na tok potoka Říčky a navazující partie údolního dna. Větev navazuje v severovýchodní části řešeného území na regionální biocentrum RBC 1542 Hornek, od něhož směřuje východním okrajem řešeného území (v k. ú. Líšeň) celkově k jihu. Její součástí jsou v řešeném území lokální biokoridory LBK LI03, LBK LI04 a LBK LI05 a lokální biocentra LBC LI02 Pod Starými zámky, LBC LI03 U Kadlecova Mlýna a

LBC LI04 U Zukalova Mlýna (územně příslušné partie biocentra). Cílová podoba celé větve ÚSES je variabilní – nejpravděpodobnější je kombinace lesních ekosystémů a různých typů přírodě blízkých antropogenně podmíněných ekosystémů (mokřadních, lučních, vodních).

Biocentrum LBC LI04 U Zukalova Mlýna může v omezené míře plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 BC-C (4)5a Fraxini-alneta inferiora v typu biochory 2SM v bioregionu 1.52 Dražanském.

Větev je koncepčně v zásadě převzata z ÚPmB, s různě významnými změnami v poloze a vymezení jednotlivých skladebných částí, zčásti obsaženými již v návrhu ÚP 2022. Pokračování větve vně řešeného území obsahuje návrh ÚP Podolí z roku 2021 (i dosud platný územní plán obce Podolí z roku 2006).

Větev "Líšeňsko-slatinská"

Větev prochází jihovýchodní až jižní částí řešeného území, všemi třemi v něm zastoupenými katastry, od lesního celku v pravostranných svazích údolí Říčky mezi Líšní a Podolím přes zemědělskou krajinu mezi Líšní, Podolím a Slatinou na Stránskou skálu a dále na Bílou horu. V řešeném území větev sestává z lokálních biokoridorů LBK LI06, LBK LI08 a LBK SN01 a z lokálních biocenter LBC LI05 Nad Podolskou, LBC LI06 Kryčmusy, LBC SN02 Nad Zetorem, LBC SN01 Stránská skála a LBC ZI01 Bílá hora. Větev jako celek má mezofilní až subxerofilní charakter, s předpokladem zastoupení více typů cílových ekosystémů (od lesních po stepní).

Biocentrum LBC LI05 Nad Podolskou může pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3 Fagi-querceta typica a 2 BC 3 Fagi-querceta aceris v typu biochory 2SM v bioregionu 1.52 Dražanském.

Biocentrum LBC LI06 Kryčmusy může potenciálně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 BD 3x Carpini-querceta tiliae v typu biochory -2BE v bioregionu 4.1 Lechovickém.

Biocentra LBC SN02 Nad Zetorem, LBC SN01 Stránská skála a LBC ZI01 Bílá hora mohou v různé míře plnit funkci reprezentativních lesních až stepních biocenter pro některé STG v typu biochory 2BA v bioregionu 4.1 Lechovickém.

Prostorové přerušení biokoridoru LBK LI08 stávající silnicí mezi Líšní a Slatinou má na funkčnost celé větve ÚSES zanedbatelný vliv.

Ve vztahu k platnému ÚPmB jde o výrazně transformovanou větev místního ÚSES, mj. se zcela novou východní částí (LBK LI06 a LBC LI05 Nad Podolskou) a naopak s nevymezením biokoridoru mezi Stránskou skálou a Bílou horou v západní části větve. Koncepčně je transformovaná podoba větve v zásadě převzatá z návrhu ÚP 2022, s různě významnými změnami a úpravami ve vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů.

„Slepé“ západní ukončení větve a prostorové nevymezení biokoridoru mezi biocentry LBC SN01 Stránská skála a LBC ZI01 Bílá hora je z funkčního hlediska pouze zdánlivé. Dané řešení předpokládá určitou míru funkční interakce jak mezi oběma těmito biocentry, tak mezi biocentry LBC ZI01 Bílá hora a LBC ZI02 Pod Vinohrady, a to i přes skutečnost, že propojení uvedených biocenter vymezenými biokoridory není s ohledem na stávající i plánované využití mezilehlých prostorů reálné ani realistické.

Větev "Líšeňsko-podolská"

Větev navazuje v jihovýchodní části řešeného území na větev Líšeňsko-slatinskou (konkrétně na lokální biokoridor LBK LI06). V řešeném území je součástí větve pouze lokální biokoridor LBK LI07, který se na jihovýchodním pomezí řešeného území napojuje na lokální biocentrum LBC 4 Nad výhonem, vymezené z vnější strany hranice řešeného území v k. ú. Podolí u Brna (viz návrh ÚP Podolí z roku 2021 i dosud platný územní plán obce Podolí z roku 2006).

Oproti platnému ÚPmB i oproti návrhu ÚP 2022 je biokoridor LBK LI06 posunutý do nové trasy, a to jednak s ohledem na potřebu vytvoření funkční návaznosti řešení na pomezí s územím

obce Podolí (hlavní důvod posunu vůči ÚPmB) a jednak s ohledem na konkrétní podmínky v území (využití souběhu se stávající polní cestou).

Větev "Židenicko-maloměřická"

Větev prochází západní až severozápadní částí řešeného území (v k. ú. Židenice), svahy mezi Vinohrady a Židenicemi (se směsí ladem ležících ploch a zahrad a menším lesíkem v severní části), přes lesopark Akátky, okrajem rozsáhlé zahrádkové lokality pod ulicemi Rokytovou a Žarošickou a přes rozsáhlé ladem ležící plochy ze severozápadní strany Jedovnické ulice, přičemž navazující partie vně řešeného území se nacházejí v k. ú. Maloměřice. Na severovýchodním konci funkčně navazuje na nově vymezení regionální biocentrum RBC JMXX Hádecké lomy. V řešeném území větev sestává ze dvou územně příslušných fragmentů lokálního biokoridoru LBK ZI02 a z lokálních biocenter LBC ZI02 Pod Vinohrady, LBC ZI03 Akátky a LBC ZI04 Pod Hády (územně příslušné partie biocentra). Větev jako celek má mezofilní až subxerofilní charakter, s předpokladem zastoupení více typů cílových ekosystémů (od lesních po stepní).

Biocentra LBC ZI02 Pod Vinohrady a LBC ZI03 Akátky mohou potenciálně plnit funkci reprezentativních lesních biocenter pro STG 2 B 3 Fagi-querceta typica a 2 BC 3 Fagi-querceta aceris v typu biochory 2BP v bioregionu 1.24 Brněnském.

Prostorové oddělení biokoridoru LBK ZI02 od biocentra LBC ZI03 Akátky stávající čtyřproudou silnicí na ulici Rokytově má na funkčnost celé větve ÚSES poměrně malý vliv.

Větev je koncepčně v zásadě převzata z ÚPmB, s různě významnými změnami v poloze a vymezení jednotlivých skladebných částí, v případě LBK ZI02 a z větší části i LBC ZI02 Pod Vinohrady s využitím řešení dle návrhu ÚP 2022. Vymezení skladebných částí větve vně řešeného území (v k. ú. Maloměřice) obsahuje Plán ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová z roku 2020.

„Slepé“ jižní ukončení větve je z funkčního hlediska pouze zdánlivé. Dané řešení předpokládá určitou míru funkční interakce mezi biocentry LBC ZI02 Pod Vinohrady a LBC ZI01 Bílá hora (viz vysvětlení v popisu větve „Líšeňsko-slatinská“).

9.4.3. Interakční prvky

Síť biocenter a biokoridorů je nezbytným základem ekologické stability krajiny. Tato síť je dále doplněna soustavou interakčních prvků. Interakční prvky jsou vymezeny jako doplňkové skladebné části ÚSES posilující ekologické působení biocenter a biokoridorů na krajinu a příznivě ovlivňující míru její ekologické stability.

U soustavy navržených interakčních prvků neexistuje přímá návaznost na řešení ÚPmB, neboť územní plán vymezení interakčních prvků neobsahuje.

Pro návrh interakčních prvků nejsou ve všech částech území rovnocenné podmínky. Interakční prvky jsou obecně přednostně navrhovány mimo zastavěná území sídel, rozvojové stavební plochy a souvislé lesní komplexy a celky. Důležitou ekostabilizační roli hrají především v zemědělsky využívaných partiích krajiny, případně v částech krajiny s pestrou a místně velmi proměnlivou strukturou využití (často např. s významnou rekreační funkcí).

V řešeném území je v Plánu ÚSES vymezeno celkem 25 interakčních prvků. Výrazně nejvíce je jich v k. ú. Líšeň (19 celých interakčních prvků a dílčí části dvou dalších), podstatně méně v k. ú. Židenice (4 interakční prvky) a pouze dva interakční prvky v k. ú. Slatina (jeden zčásti přesahující i do k. ú. Líšeň a jeden naopak nepatrně přesahující z k. ú. Líšeň).

Většina vymezených interakčních prvků územně nebo alespoň funkčně navazuje na vymezené plochy biocenter, biokoridorů nebo jiných interakčních prvků. Nejčastěji jsou vázány na stávající ladní vegetaci (zpravidla s hojným zastoupením dřevin). Řada je jich vymezena podél účelových komunikací (ať už se stávající doprovodnou vegetací nebo bez ní). Některé interakční prvky jsou vymezeny v prostorech původního řešení ÚSES dle ÚPmB (viz výše).

Návrh soustavy interakčních prvků má v zásadě doporučující charakter. Jeho hlavním cílem je využití hlavních současných možností, které krajina řešeného území poskytuje, aby se v první fázi alespoň udržela a v budoucnosti postupně zvyšovala její ekologická a estetická hodnota.

Ve vztahu k územnímu plánu jsou interakční prvky obecně "podměrečnou" kategorií, tj. takovou kategorií prvků, jejichž vymezení je pod rozlišovací možností územního plánu (který jejich vymezení tudíž neobsahuje). Nicméně o existenci interakčních prvků či o existenci jejich návrhu by měl mít zpracovatel územně plánovací dokumentace povědomí, aby svým řešením zbytečně funkční prvky nelikvidoval a u dosud neexistujících či nedostatečně funkčních neznemožnil provedení navržených opatření.

9.5. Označení skladebných částí ÚSES

Označení většiny skladebných částí regionálního ÚSES v Plánu ÚSES má svůj základ v jejich označení v ZÚR JMK. V případě regionálního biocentra RBC 1542 Hornek je jeho označení převzato ze ZÚR JMK bez úpravy. V případě dílčích úseků nadregionálního a regionálních biokoridorů tvoří kódové označení biokoridorů obsažené v ZÚR JMK základní (první) část kódového označení v Plánu ÚSES (K 132T, RK 1470, RK 1503B), k níž je následně za lomítko přidána konkrétní identifikace dílčí skladebné části biokoridoru (např. NRBK 1, RBK 3). Úplné jednoznačné identifikační označení dílčí skladebné části nadregionálního či regionálního biokoridoru má tedy v Plánu ÚSES podobu odpovídající následujícím příkladům – K 132T / NRBK 1, RK 1470 / RBK 3). Číslice uvedená v druhé části kódu přitom značí, o kolikátý dílčí úsek biokoridoru v rámci daného nadregionálního či regionálního biokoridoru jde (v případě regionálního biokoridoru v to počítaje i jeho úseky nacházející se dle návrhu ÚP 2022 vně řešeného území).

Označení lokálních biocenter je kombinací zkratky LBC, účelově vytvořené zkratky příslušného katastrálního území (LI = Líšeň, SN = Slatina, ZI = Židenice), přiděleného čísla a názvu biocentra – např. LBC SN02 Nad Zetorem. Označení lokálních biokoridorů je kombinací zkratky LBK, zkratky příslušného katastru a přiděleného čísla – např. LBK LI01. Číselné řady LBC a LBK jsou utvořeny pro každý katastr zvlášť, tzn. že v každém z katastrů většinou začínají od 01 (LBC LI01..., LBC SN01..., LBC ZI01..., LBK LI01..., LBK SN01...). Výjimku z tohoto pravidla tvoří pouze LBK ZI02 – jediný vymezený lokální biokoridor nacházející se alespoň z části v k. ú. Židenice s tím, že vymezení biokoridoru LBK ZI01 mezi biocentry LBC ZI01 Bílá hora a LBC ZI02 Pod Vinohrady, prověřovaného v rámci Plánu ÚSES v různých pracovních podobách, konečná verze Plánu ÚSES neobsahuje. Všechna lokální biocentra a téměř všechny lokální biokoridory se v rámci řešeného území nacházejí pouze na území jednoho katastru. Pouze lokální biokoridor LBK LI01 je vymezený na území dvou katastrů – z větší části v k. ú. Líšeň (proto zařazený do číselné řady v tomto k. ú.) a z menší části v k. ú. Slatina. V případech lokálního biocentra LBC ZI04 Pod Hády a lokálního biokoridoru LBK ZI02 došlo ke změně jejich označení oproti Plánu ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová z roku 2020 (v něm jako LBC MA02 Pod Hády a LBK MA02), a to z toho důvodu, že větší část jejich plochy je vymezena v k. ú. Židenice.

Uvedený princip označení lokálních biocenter a biokoridorů byl zaveden v rámci dříve zpracovaných plánů ÚSES pro jiné části území města (od roku 2017) a byl převzat i do návrhu ÚP 2022.

Označení interakčních prvků v rámci Plánu ÚSES je kombinací zkratky IP, zkratky příslušného katastrálního území a čísla. I v případě interakčních prvků je číselná řada utvořena pro každý katastr zvlášť (IP LI01..., IP SN01..., IP ZI01...). Většina interakčních prvků vymezených v Plánu ÚSES se nachází právě v jednom katastrálním území. K přesahům vymezení do dalšího k. ú. dochází pouze ve dvou případech (IP LI15 a IP SN01).

9.6. Limitující hodnoty velikostních parametrů ÚSES

Jednou z podmínek zabezpečení funkčnosti základních skladebných částí ÚSES (biocenter a biokoridorů) a systému jako celku je respektování limitujících hodnot jejich velikostních parametrů. V případě biocenter je limitující hodnotou minimální potřebná výměra, v případě biokoridorů jsou limitujícími hodnotami minimální potřebná šířka a maximální přípustná délka. Interakční prvky (doplňkové skladebné části ÚSES) žádné limitující hodnoty velikostních parametrů stanoveny nemají.

Limitující hodnoty velikostních parametrů pro biocentra a biokoridory v rozlišení podle jejich biogeografického významu a podle typů požadovaných cílových ekosystémů jsou uvedeny v Metodice ÚSES. Základních skladebných částí ÚSES v řešeném území se týkají následující limitující parametry:

Minimální velikost regionálních biocenter:

- lesní ekosystémy v typu biochory 2UA – minimální výměra 36 ha;
- ekosystémy unikátních biocenter – minimální výměra není stanovena.

Minimální velikost lokálních biocenter (v případě ideálního kruhového tvaru):

- lesní ekosystémy – minimální výměra 3 ha;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální výměra 1 ha;
- luční ekosystémy – minimální výměra 3 ha.

Minimální šířka nadregionálních a regionálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – minimální šířka 40 m.
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální šířka 40 m;
- luční ekosystémy – minimální šířka 50 m.

Minimální šířka lokálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – minimální šířka 15 m;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální šířka 20 m;
- luční ekosystémy – minimální šířka 20 m.

Maximální délka dílčích úseků nadregionálních a regionálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – maximální délka 700 m;
- mokřadní ekosystémy – maximální délka 1000 m;
- luční ekosystémy v 1. až 4. vegetačním stupni – maximální délka 500 m.

Maximální délka lokálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – maximální délka 2 000 m;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – maximální délka 2 000 m;
- luční ekosystémy – maximální délka 1500 m.

Z uvedených parametrů vyplývá, že se prostorové nároky na tvorbu funkčních biocenter a biokoridorů u různých typů společenstev poněkud liší. Konkrétní vymezení skladebných částí ÚSES ovšem závisí především na vhodných přírodních podmínkách a na aktuálním stavu využití území. Výměra navržených biocenter tak často významně překračuje požadovanou minimální velikost, délka biokoridorů obvykle vzhledem k logice rozmístění biocenter a jejich propojení nedosahuje maximální přípustné délky a šířka biokoridorů je místy oproti limitujícím hodnotám větší. Na druhé straně však v některých (obecně spíše výjimečných) situacích může dojít i k případům, kdy nelze limitující hodnoty velikostních parametrů dodržet. V případě území řešeného Plánem ÚSES se tato skutečnost týká s ohledem na stanovištní poměry a stávající i plánované využití území především některých skladebných částí větve místního ÚSES „Říčka“ (zejm. nevelká biocentra LBC LI02 Pod Starými zámky a LBC LI03 U Kadlecova Mlýna s vyhovující výměrou výhradně pro cílová mokřadní společenstva a šířkově ne vždy zcela plně vyhovující vymezení lokálních biokoridorů LBK LI03 a LBK LI04 v břehových partiích vodních nádrží).

9.7. Datový model

9.7.1. Tvorba tabulkové části

Jednotlivé vymezené skladebné části ÚSES jsou popsány v tabulkové části dokumentace, odpovídající stanovenému datovému modelu a zpracované zčásti v prostředí vnitřní atributové tabulky .shp vrstvy skladebných částí ÚSES (.dbf) a zčásti v databázi Microsoft Access (.accdb).

9.7.2. Struktura datového modelu

„**FID**“ – Pole obsahující vnitřní ID ESRI shp.

„**Shape**“ – Pole s identifikací typu geometrie skladebných částí ÚSES (= Polygon)

„**TYP_PRVKU**“ – Pole pro identifikaci, jakého typu je příslušná skladebná část ÚSES: NRBK = nadregionální biokoridor, RBC = regionální biocentrum, RBK = regionální biokoridor, LBC = lokální biocentrum, LBK = lokální biokoridor, IP = interakční prvek.

„**HIERARCH**“ – Pole pro rozlišení, zda jde o skladebnou část nadregionální (N), regionální (R) či místní (L) hierarchické úrovně ÚSES. U regionálního biocentra RBC 1542 Hornek vloženého do nadregionálního biokoridoru K 132T je uvedena hierarchická úroveň nadregionální. U interakčních prvků není hierarchická úroveň uváděna – interakční prvky bývají obecně kompletně řazeny do místní (lokální) úrovně ÚSES.

„**OZN_PRVKU**“ („**OZNACENI**“) – Pole pro jednoznačnou identifikaci každé skladebné části ÚSES v rámci řešeného území (a zároveň i v rámci území města Brna) pomocí jedinečného kódového označení.

„**NAZ_PRVKU**“ („**NAZEV**“) – Pole pro individuální pojmenování biocenter a výjimečně i interakčních prvků. U regionálního biocentra RBC 1542 Hornek je název převzat ze ZÚR JMK. Novému regionálnímu biocentru a lokálním biocentrům jsou přiřazeny názvy vycházející z jejich polohy či z pomístních jmen uvedených v mapových podkladech. Názvy biocenter a interakčních prvků tvoří doplněk jejich identifikace uvedené v poli „**OZN_PRVKU**“ („**OZNACENI**“).

„**FCNI_TYP**“ – Pole pro funkční zařazení popisované skladebné části v rámci ÚSES dané kombinací typu prvku a jeho příslušnosti k určité hierarchické úrovni ÚSES. Na rozdíl od polí „**TYP_PRVKU**“ a „**HIERARCH**“ zde nejsou použity zkratky.

„**NAZ_KU**“ – Pole pro uvedení názvů těch katastrálních území v rámci řešeného území, v nichž se popisovaná skladebná část ÚSES nachází.

„**POLOHA**“ – Pole pro specifikaci polohy (lokalizace) skladebné části ÚSES v rámci řešeného území.

„**STG**“ – Pole pro specifikaci skupin typů geobiocénů. Uváděny jsou pravděpodobně v ploše popisované skladebné části ÚSES zastoupené skupiny typů geobiocénů, a to pomocí tzv. geobiocenologické formule, zahrnující označení vegetačních stupňů, trofických a hydrických řad přiřazených k příslušným skupinám typů geobiocénů. V případě některých interakčních prvků nejsou STG podstatné nebo dostatečně identifikovatelné a proto nejsou uváděny (např. u doprovodné vegetace komunikací nebo na antropogenně výrazně změněných stanovištích).

„**VYMER**“ – Pole obsahující výměru příslušné skladebné části ÚSES v m², vztahenou k jejímu vymezení v rámci řešeného území.

„**PARCELY**“ – Pole pro specifikaci parcel dle podkladové katastrální mapy, nad kterými je vymezena popisovaná skladebná část ÚSES. Uváděna jsou parcelní čísla dotčených pozemků a v závorce číselná označení příslušného druhu pozemku. Pokud je daná skladebná část ÚSES vymezena jen nad částí pozemku dle DKM, následuje za parcelním číslem "č.". Pokud daná skladebná část ÚSES ve vymezení v Plánu ÚSES zasahuje do více katastrálních území, je zde uvedena i příslušnost dotčených parcel k jednotlivým k. ú.

„**CHARAKTER**“ – Pole pro popis současného stavu. Součástí popisu je především základní charakteristika způsobu využití a stavu vegetačního krytu v ploše vymezené skladebné části ÚSES vztahená k termínům provedení terénního průzkumu (srpen – listopad 2022).

„FUNKCNOST“ – Pole pro rozlišení, zda jde o skladebnou část funkční, nefunkční či částečně funkční. Pro přiřazení jedné z uvedených možností je rozhodující skutečnost, nakolik je daná skladebná část ÚSES v současném stavu schopná plnit svou funkci v systému. Jako „funkční“ je označena taková skladebná část, u které je současný stav zastoupených biotopů vyhovující pro její plné fungování v systému (byť některé dílčí partie skladebné části mohou být ve stavu „částečně funkční“ nebo „nefunkční“). Jako „nefunkční“ je naopak označena taková skladebná část, která v celém (příp. téměř celém) rozsahu svého vymezení vyžaduje změnu způsobu využití. Ve všech ostatních případech jsou skladebné části označeny jako „částečně funkční“. V případě, že je příslušnou skladebnou částí ÚSES biocentrum přesahující mimo řešené území, je údaj v položce vztažen pokud možno k celé ploše biocentra. V případě, že je příslušnou skladebnou částí ÚSES biokoridor pokračující mimo řešené území, týká se údaj v položce jen té jeho části, která je v řešeném území.

„CIL_STAV“ – Pole pro uvedení základních typů cílových společenstev popisované skladebné části ÚSES.

„OPATRENÍ“ – Pole pro specifikaci rámcových základních opatření v popisované skladebné části ÚSES směřujících k dosažení cílového stavu.

„POZNAMKA“ – Pole pro uvedení jiných významných skutečností týkajících se dané skladebné části ÚSES a neobsažených v ostatních polích (např. vztah k vymezení ÚSES v platném ÚPmB a v návrhu ÚP 2022, překryvy s plochami zvláště chráněných území, evropsky významných lokalit, registrovaných či navržených VKP a se záplavovými územími a jejich aktivními zónami, územní střety s významnějšími vedeními technické infrastruktury či jejich ochrannými pásmy apod.).

9.8. Struktura mapové části

Řešení Plánu ÚSES je zobrazeno v mapové části díla, zpracované v prostředí technologie GIS (ArcGIS 10, verze ArcMap 10.8.1), ve formátu ESRI shapefile.

Tiskovou podobu mapové části díla tvoří soubor map uvedený v následujícím přehledu, s rozlišením názvu mapy, použitého mapového podkladu a tiskového měřítka a obsahu mapy:

Přehledná mapa

mapový podklad: Základní mapa 1 : 10 000

tiskové měřítko: 1 : 10 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky)
- základní skladebné části ÚSES (biocentra, biokoridory) v navazujících územích (mimo území města Brna dle platné či aktuálně rozpracované ÚPD obcí, na území města Brna v k. ú. Maloměřice dle Plánu ÚSES pro katastrální území Maloměřice, Obřany, Soběšice, Útěchov, Sadová z roku 2020 a v jiných k. ú. dle návrhu ÚP 2022)

Návrhová mapa

mapový podklad: mapa Katastru nemovitostí + ortofoto

tiskové měřítko: 1 : 5 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky) s rozlišením funkčnosti

Problémová mapa

mapový podklad: mapa Katastru nemovitostí + ortofoto

tiskové měřítko: 1 : 5 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky)
- plochy ÚSES v platném ÚPmB
- plochy ÚSES v návrhu ÚP 2022
- zvýrazněné plochy významnějších změn
- vybrané limity z ÚAP (ochranná pásma významnějších nadzemních elektrovodů, ochranná pásma významnějších plynovodů, aktivní zóny záplavových území)

Návrhová mapa a Problémová mapa zahrnují vždy tři listy – na jednom je zobrazena severní, severovýchodní, východní a střední část řešeného území (téměř celé k. ú. Líšeň a dílčí navazující partie k. ú. Slatina a k. ú. Židenice), na druhém západní až střední část řešeného území (celé k. ú. Židenice, střední až jihozápadní část k. ú. Líšeň a severní část k. ú. Slatina) a na třetím jižní část řešeného území (celé k. ú. Slatina a dílčí navazující partie k. ú. Líšeň a k. ú. Židenice).

10. Problémy řešení

10.1. Změny v řešení

Řešení Plánu ÚSES vychází z řešení platného ÚPmB, ve srovnání s ním však obsahuje četné koncepční změny i dílčí úpravy. Část těchto změn a úprav je převzata z návrhu ÚP 2022. Změny a úpravy řešení jsou patrné z porovnání vymezení ploch ÚSES v Plánu ÚSES, ploch ÚSES vymezených v platném ÚPmB a ploch ÚSES vymezených v návrhu ÚP 2022, obsažených v Problémové mapě.

K nejzásadnějším změnám řešení oproti ÚPmB patří:

- zrušení rozsáhlého biocentra v severní až severozápadní části území (v překryvu s jeho dílčími partiemi vymezeny oba dílčí úseky nadregionálního biokoridoru K 132T, regionálního biocentrum RBC 1542 Hornek, příslušný dílčí úsek regionálního biokoridoru RK 1503B, část lokálního biocentra LBC LI01 U Samot, lokální biokoridor LBK LI01, části lokálních biokoridorů LBK LI02 a LBK LI03 a interakční prvky IP LI01, IP LI03 a IP LI04);
- vymezení nového regionálního biocentra RBC JMXX Hádecké lomy;
- vymezení koncepčně nové větve místního ÚSES „Horněk-Hády“ a jejich jednotlivých skladebných částí (biokoridorů LBK LI01 a LBK LI02 a biocentra LBC LI01 U Samot);
- vymezení nového lokálního biocentra LI05 Nad Podolskou a navazujícího nového lokálního biokoridoru LBK LI06;
- vymezení nového lokálního biocentra LBC SN02 Nad Zetorem;
- vymezení ploch lokálních biocenter i tam, kde jsou v překryvu se ZCHÚ či navrženým VKP a kde v ÚPmB nejsou vymezeny žádné plochy biocenter ani biokoridorů – týká se LBC SN01 Stránská skála, LBC ZI03 Akátka a posunutého LBC ZI01 Bílá hora;
- zrušení původního biocentra a navazujícího úseku biokoridoru v polích jižně od Líšně (k. ú. Líšeň) a jejich částečné nahrazení interakčními prvky IP LI16 a IP LI17;
- zrušení tří původních biokoridorů v jihozápadní až západní části území (v k. ú. Slatina a Židenice v návaznosti na Stránskou skálu a Bílou horu).

Podrobnější popisy hlavních změn a jejich zdůvodnění jsou uvedeny výše v rámci kapitoly 9.

V Problémové mapě jsou plochy významnějších změn graficky zvýrazněny a je sestavena atributová tabulka těchto změn s uvedením čísla změny, jejího charakteru (nový prvek x posunutí x redukce x rozšíření x změna typu prvku x zrušení prvku), slovního popisu a odůvodnění. Ve změnách typu prvku jsou obecně udávány výhradně změny z biocenter či biokoridorů na interakční prvek (tj. snížení ekologického významu prvku).

Mezi změny řešení není zahrnutý návrh ploch interakčních prvků mimo původní plochy ÚSES dle ÚPmB. V tomto případě jde pouze o větší podrobnost řešení Plánu ÚSES vůči ÚPmB (viz též výše).

10.2. Střety řešení

Jako střety řešení jsou chápány překryvy vymezení ÚSES s takovými způsoby, limity a územně plánovacími záměry využití území, které v daném prostoru znemožňují, nebo výrazně omezují možnost vytvoření plně funkční skladebné části ÚSES.

K typickým „střetovým“ způsobům využití území patří stavby dopravní infrastruktury. Ke střetům dochází zejm. v místech křížení staveb dopravní infrastruktury s biokoridory. Střety jsou obecně tím závažnější, čím výrazněji je jak plošně, tak kvalitativně redukována možnost vytváření funkčních skladebných částí ÚSES.

V řešeném území lze z kategorie střetů se stavbami dopravní infrastruktury jako nejzávažnější hodnotit křížení větve místního ÚSES „Židenicko-maloměřická“ v západní části řešeného území (v k. ú. Židenice) s čtyřproudou silnicí v Rokytově ulici. Toto křížení neumožňuje vytvoření souvislého propojení lokálním biokoridorem LBK ZI02, nicméně z pohledu celkové funkčnosti dané větve místního ÚSES lze nespojitost vymezení považovat za relativně akceptovatelnou.

Možnosti vymezení ÚSES může výrazně komplikovat také přítomnost kompaktních urbanizovaných území. V případě řešeného území jsou problematickými faktory zejména vysoká míra zastavění údolní nivy Svitavy a obecně přítomnost rozsáhlých ploch kompaktně zastavěných území. Existence obtížně prostupné (až prakticky neprostupné) zástavby je jednou z hlavních příčin, jež vedly k návrhu zrušení biokoridorů vedených v platném ÚPmB jednak od Stránské skály k jihozápadu, jednak kolem areálu spalovny mezi Stránskou skálou a Bílou horou. Ve vztahu k řešení Plánu ÚSES jsou významným „střetovými“ územími rovněž plánovaná nová zástavba v prostoru mezi Šedovou ulicí a areálem židenické polikliniky (na pomezí správních území městských částí Vinohrady a Židenice), která se stala jedním z důvodů pro zrušení biokoridoru od Bílé hory kolem židenické polikliniky a přes zahrádky ve svazích mezi Vinohrady a Židenice, a dno údolí Říčky ve východní části řešeného území s různorodými sportovními a rekreačními aktivitami a s vodohospodářskými nádržemi, výrazně omezujícími možnosti vymezení plně funkčních skladebných částí ÚSES.

Mezi limity využití území obsaženými v aktualizovaných ÚAP jsou z hlediska střetů s vymezením ÚSES zásadní především ochranná pásma nadzemních elektrovedů omezující možnosti výsadeb a neumožňující existenci porostů dřevin nad výšku 3 m.

Překryvy vymezení ÚSES s ochrannými pásmy elektrovedů ZVN, VVN či VN je v území vícero (viz Problémová mapa). Vždy jde ovšem o překryvy, které jsou z pohledu funkčnosti ÚSES řešitelné (mají vliv omezující, nikoliv však zásadní).

Dalším relativně významnějším limitem využití ve vztahu k ÚSES jsou ochranná pásma plynovodů. Omezení ochranných pásem plynovodů nejsou daná tak jednoznačně jako v případě ochranných pásem elektrovedů, nicméně určitá omezení ve vztahu k možnostem výsadeb mohou z díky energetického zákona plynout.

Ochranná pásma VVTL a VTL plynovodů zasahují v řešeném území do ploch regionálního biocentra RBC JMXX Hádecké lomy, lokálního biocentra LBC SN01 Stránská skála, lokálního biokoridoru LBK LI08 a některých interakčních prvků

Jako zdroj možných střetů lze chápat i překryv vymezených ploch ÚSES s plochami aktivních zón záplavových území, případně s celými stanovenými záplavovými územími. Ani v tomto případě nejsou omezení využití území pro potřeby ÚSES jednoznačně z legislativy (vodní zákon) patrná, jisté formy omezení (související především se zemními pracemi a vytvářením překážek pro odtok) však nelze ani zcela jednoznačně vyloučit.

Aktivní zóna záplavového území v údolní nivě řeky Svitavy se významně překrývá s územně příslušnými partiemi dílčího úseku regionálního biokoridoru RK 1470 a aktivní zóna záplavového území ve dně údolí Říčky se významně překrývá s většinou skladebných částí hydrofilní větve místního ÚSES „Říčka“ (s výjimkou lokálního biokoridoru LBK LI03). Stanovená záplavová území Q100 zaujímají většinu ploch údolních niv Svitavy a Říčky v řešeném území a jsou v plošně rozsáhlejších překryvech se stejnými skladebnými ÚSES jako jejich aktivní zóny (a navíc i s lokálním biokoridorem LBK LI03).

V případech střetů vymezení ÚSES se záplavovým územím a jeho aktivní zónou je zásadní nutností dohoda na charakteru prvků ÚSES s příslušným vodoprávním úřadem.

10.3. Ostatní problémy

Jiné problémy řešení ÚSES nebyly v území identifikovány.

11. Závěr

Dokumentace **Plán ÚSES pro katastrální území Líšeň, Slatina, Židenice** tvoří jednotný aktuální oborový podklad koncepčního vymezení územního systému ekologické stability (ÚSES) všech tří zastoupených úrovní (nadregionální, regionální a místní) v řešeném území pro příslušné orgány ochrany přírody.

Skutečnost, že je Plán ÚSES vytvořen pro celé řešené území na jednotné srovnávací bázi (formální i věcné), umožňuje sledování jednotné koncepce ochrany a realizace všech úrovní ÚSES jako spojitého funkčně prostorového systému ve všech jeho částech.

Plán ÚSES by měl sloužit orgánům ochrany přírody zejm. jako základní podklad uplatňovaný při aktualizaci stávající nebo pořizování nové územně plánovací dokumentace města Brna i Jihomoravského kraje. Uplatňováním jsou přitom myšleny nikoliv pouhé přenesení vymezení skladebných částí ÚSES z Plánu ÚSES do územně plánovací dokumentace, ale především ochrana celkové koncepce a diferencovaný přístup ke konkrétním vymezením skladebných částí ÚSES dle jejich role v systému, funkčnosti, vazby na stanoviště, stávajících a cílových ekosystémů apod.

Přílohy

Vyjádření k návrhu řešení

Líšeň

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- K 132T / NRBK 1 – úsek nadregionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; návaznost v k. ú. Ochoz u Brna
- K 132T / NRBK 2 – úsek nadregionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- RBC 1542 Hornek – regionální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- RK 1503B / RBK 1 – úsek regionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- LBC LI01 U Samot – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBC LI02 U Muchovy boudy – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; část stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; s ohledem na rekreační využití území a malou výměru biocentra je ke zvážení jeho zrušení a nahrazení úžeji vymezeným prodlouženým biokoridorem LBK LI03 (souvisí s alternativami řešení popsány níže)
- LBC LI03 U Kadlecova Mlýna – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost redukce popsána níže
- LBC LI04 U Zukalova Mlýna – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost drobného zvětšení popsána níže; návaznost v k. ú. Podolí u Brna
- LBC LI05 Nad Podolskou – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti zvětšení popsány níže
- LBC LI06 Kryčmusy – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost redukce popsána níže
- LBK LI01 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI02 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI03 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; v případě zrušení LBC LI02 U Muchovy boudy spojení s většinou LBK LI04 do jednoho LBK
- LBK LI04 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI05 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI06 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

- LBK LI07 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže; návaznost v k. ú. Podolí u Brna
- LBK LI08 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- RBK 046/LBC 1 – přesah biocentra z k. ú. Kanice do k. ú. Líšeň dle návrhu Plánu ÚSES CHKO Moravský kras; **nedoporučeno**
- LBC LI01 U Samot – dílčí alternativa redukce biocentra o využívanou přístupovou cestu a přilehlé „zabrané“ dílčí části pozemku lesa za zástavbou horního konce Šimáčkovy ulice; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra po ochranné pásmo VVN na jihovýchodním okraji a podle rozsahu hodnotnějších lesních porostů na severozápadním okraji
- LBC LI03 U Kadlecova Mlýna – vyjmutí "nenivní" (tj. nereprezentativní) části biocentra ve svahu pod cestou
- LBC LI04 U Zukalova Mlýna – drobné rozšíření k silnici dle skutečného průběhu potoka a rozsahu jeho doprovodných porostů
- LBC LI05 Nad Podolskou – dílčí alternativy zvětšení biocentra podle skutečného rozsahu lesních a lesu podobných porostů
- LBC LI06 Kryčmasy – vyjmutí zaužívané cesty
- LBK LI01 – dílčí alternativy trasy s využitím parcely AOPK a dle hodnotnějších biotopů
- LBK LI02 (v grafice omylem LBK LI01) – alternativní trasa s využitím hodnotnějších biotopů
- LBK LI04 – vyjmutí cesty a "svahové" části za ní a tělesa hráze U Mochovy boudy; naopak zdvojení trasy na březích rybníků a rozšíření dle ploch nivních a podmáčených ploch mezi rybníky, mezi rybníky Pod hrádkem a U Kadlecova mlýna alternativně i s možností vymezení mokřadního lokálního biocentra (snad i vhodnější náhrada za LBC LI02 U Muchovy boudy)
- LBK LI05 – vyjmutí zahrnutých částí oploceného sportovního areálu, oplocených zahrad, areálu Truksova mlýna a zpevněných ploch komunikací; naopak různé dílčí alternativy rozšíření dle stávajícího rozsahu doprovodné vegetace potoka a průběhu souběžných cest; případně výrazné zvětšení v prostoru zahrad u Podolské ulice (v návrhu ÚP 2022 určeno pro krajinnou zeleň; alternativně i jako zvětšení LBC LI04 U Zukalova Mlýna)
- LBK LI06 – různé kombinace variant trasy (koordinované s LBK LI07) s využitím průběhu stávajících cest, okraje bloku orné půdy podél soustavy maloplošně využívaných pozemků a průběhu parcely neexistující bývalé cesty na Podolí
- LBK LI07 – různé kombinace variant trasy (koordinované s LBK LI06) s využitím průběhu stávajících cest a parcely neexistující bývalé cesty na Podolí; v případě zachování původního řešení dle návrhu ÚP 2022 alespoň dílčí posun trasy mimo ochranné pásmo VN a vyjmutí zaužívané cesty na Podolí
- LBK LI08 – různé kombinace variant trasy s využitím průběhů stávající cesty, navržené cyklostezky podél Holzovy ulice ke Slatině a bývalé železniční trati
- IP LI01 – interakční prvek na severním břehu nádrže U Muchovy boudy (mezi cestou a vodní hladinou)
- IP LI02 – interakční prvek v pásu dřevin s pěšinou za hřbitovem k lesu (u Starých zámků)

Okomentoval(a): [ON1]: Souhlasíme.

Okomentoval(a): [ON2]: Vzhledem k aktivní zóně záplavy doporučujeme ponechání krajinné zeleně s možností zvětšení LBC LI04 U Zukalova mlýna.

Okomentoval(a): [ON3]: Preferujeme severní variantu podél stávající polní cesty a dále podél bývalé trati směrem LBC SN01.

- IP LI03 – interakční prvek v ploše rozsáhlých lad s dřevinami u jihovýchodního okraje Lesního lomu, v návaznosti na les (odděleno cestou)
- IP LI04 – interakční prvek v křovinami zarostlých příkrych svazích za severní částí zástavby Podolské ulice; přímá návaznost na LBC LI05 Nad Podolskou (teoreticky i možná součást biocentra)
- IP LI05 – interakční prvek v lesíku nad Ondráčkovou ulicí a za zámek
- IP LI06 – menší interakční prvek v ploše lad s dřevinami nad zástavbou Velatické ulice
- IP LI07 – interakční prvek v ploše rozsáhlých lad s křovinami v lokalitě Zlámanky
- IP LI08 – interakční prvek v úvozu s cestou a pásy dřevin v lokalitě Lepinky (ke Zlámankám)
- IP LI09 – interakční prvek na široké mezi s dřevinami podél polní cesty od pily směrem k rozdělení cest na Podolí
- IP LI10 – interakční prvek podél holé polní cesty v lokalitě Lepinky směrem k Podolí
- IP LI11 – interakční prvek podél holé polní cesty v lokalitě Čtvrtě směrem k Podolí
- IP LI12 – interakční prvek na široké mezi s dřevinami podél polní cesty u LBC LI06 Kryčmusy
- IP LI13 – interakční prvek v ladním pásu s dřevinami podél polní cesty od Holzovy ulice k vysílači
- IP LI14 – interakční prvek na mezi s dřevinami za Kandii
- IP LI15 – interakční prvek podél Malečkovy ulice ke Kandii; ke zvážení
- IP LI16 – interakční prvek v ploše zatravněných sadů a křovin pod ulicí Drčkovou; zčásti registrovaný VKP Pod oříšky
- IP LI17 – interakční prvek v ploše lesíka (remízu) pod ulicí Drčkovou
- IP LI18 – interakční prvek na mezi s dřevinami v travním porostu pod ulicí Drčkovou (lokalita Prátle)
- IP LI19 – interakční prvek v blocích orné půdy a travních porostů k bývalé železniční trati od Stránské skály (lokalita Prátle)
- IP LI20 – interakční prvek v izolované ploše lad s křovinami v polích nad Zetorem; vzhledem k izolovanosti ke zvážení
- IP SN01 – interakční prvek podél holé polní cesty ke Stránské skále (zčásti v k. ú. Slatina)

Slatina

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- LBC SN01 Stránská skála – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI08 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- LBC SN01 Stránská skála – jednotlivé dílčí redukce dle stavu využití (zejm. vyjmutí cest a různě zaplacených ploch) a dílčí rozšíření dle rozsahu porostů dřevin; zejména ale vyjmutí oplocených zahrad a využívané zemědělské půdy a v důsledku toho rozdělení na dvě samostatná biocentra (viz též dále)
- (LBC SN01 Stránská skála) – různá dílčí rozšíření dle rozsahu porostů dřevin a k blízké cestě a se zarovnáním průběhu hranice biocentra; v případě rozdělení původního LBC SN01 Stránská skála na dvě

Okomentoval(a): [ON4]: Souhlasíme.

biocentra by tato rozšíření byla součástí nově odděleného biocentra, zatím bez přiděleného označení a názvu (možné je např. LBC SN02 Nad Zetorem nebo LBC SN02 Na Slatinsku)

Okomentoval(a): [ON5]: Souhlasíme.

- LBK SN01 – nový propoj v případě rozdělení původního LBC SN01 Stránská skála na dvě biocentra
- LBK LI08 – různé kombinace variant trasy s využitím průběhů stávající cesty, navržené cyklostezky podél Holzovy ulice ke Slatině a bývalé železniční trati (většinou ale v k. ú. Líšeň)
- IP SN01 – interakční prvek podél holé polní cesty ke Stránské skále (zčásti v k. ú. Líšeň)
- IP SN02 – interakční prvek podél holé polní cesty na pomezí s k. ú. Šlapanice (lokalita Zadní Šlapanická); lze i ze šlapanické strany, OP plynovodu

Židenice

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- RBC JMXX Hádecké lomy – unikátní (nelesní) regionální biocentrum; většina v k. ú. Maloměřice (dle Plánu ÚSES 2020); vymezeno namísto původního LBC MA02 Velká Klajdovka (dle návrhu ÚP 2022); alternativní možnosti úprav popsány níže
- RK 1470 / RBK 4 – úsek regionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022
- LBC ZI01 Bílá hora – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBC ZI02 Pod Vinohrady – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI01 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI02 – lokální biokoridor; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI03 – lokální biokoridor; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- RBC JMXX Hádecké lomy – rozšíření až po komunikaci ke kynologickým areálům (v platném ÚPmB určeno pro smíšenou zástavbu, ale v návrhu ÚP 2022 součást plochy krajinné zeleně)
- LBC MA02 Velká Klajdovka – dvě dílčí redukce dle stavu využití (vyjmutí hospodské zahrádky a navazujících ploch rekreačně atakované louky, akátových porostů a pěšiny)
- LBC ZI01 Bílá hora – dílčí alternativy redukce biocentra o asfaltovou cestu a některé další plochy vně ZCHÚ; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra zčásti dle rozsahu lad s křovinami a zčásti dle vymezení ploch v návrhu ÚP 2022
- LBC ZI02 Pod Vinohrady – dílčí alternativy redukce biocentra o oplocené využívané pozemky zahrad se stavbami; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra dle rozsahu lad s křovinami
- LBC ZIXX Akátky – nové biocentrum v prostoru lesoparku Akátky (větší část jeho plochy s charakterem lesa) namísto části LBK ZI02S

Okomentoval(a): [ON6]: Souhlasíme, preferujeme uspořádání dle návrhu ÚP.

Okomentoval(a): [ON7]: Souhlasíme.

Okomentoval(a): [ON8]: Preferujeme ponechání zahrad jako součást úses a do budoucna celkové komplexní krajinářské řešení lokality akátky. U zmiňovaných zahrad bylo v rámci změn ÚPmB a návrhu ÚPmB několikrát měněno funkční využití a další změna je nevhodná. Dostatečně "tvrdý" regulativ překryvu ÚSES zajistí dostatečnou ochranu území pro další komplexní řešení.

Okomentoval(a): [ON9]: Souhlasíme. Celá lokalita od Rokytovy až po Jedovnickou je navíc z hlediska krajinného obrazu města cenná. Měla by zůstat ucelená a řešena komplexně.

- LBC ZI?? Pod Hády – základní varianta vymezení biocentra v rozsahu registrovaného VKP Pod Hády (v návaznosti na menší část biocentra vymezenou v Plánu ÚSES 2020 v k. ú. Maloměřice), s alternativou výrazného zvětšení na většinu plochy lad s keři a remízou při ulici Jedovnické (až ke komunikaci ke kynologickým areálům) namísto vymezení LBK ZI03
- LBK ZI01 – různé alternativy trasování a vymezení dílčích úseků biokoridoru; jednou z možných alternativ je i úplné zrušení biokoridoru (s ohledem na obtížnou situaci pro vymezení a následnou realizaci biokoridoru z pohledu stávajícího využití území, plánované zástavby mezi poliklinikou a domovem pro seniory, vlastnických vztahů k pozemkům aj.)
- LBK ZI02 – vyjmutí zahrnutých částí komunikací a oplocených zahrad; dílčí alternativa trasy u výletní restaurace v lesoparku Akátky (s ohledem na průběh komunikací)
- LBK ZI03 – vyjmutí částí stávajících oplocených kynologických areálů (poloha oplocení místy těžko identifikovatelná) či celkový přesun biokoridoru do lad blíže k Jedovnické ulici či úplné nahrazení biokoridoru biocentrem (viz výše LBC ZI?? Pod Hády)
- IP ZI01 – interakční prvek ve zmlé s porostem dřevin pod ulicí Rokytovou (možná jako součást LBK ZI02)
- IP ZI02 – interakční prvek ve zmlé s porostem dřevin (většinou les) nad ulicí Rokytovou
- IP ZI03 – interakční prvek v jihozápadní části lesoparku Akátky (převážně městský les)
- IP ZI04 – interakční prvek v ploše bývalého odkaliště Teplárny Brno (nyní lada s porosty dřevin)

Okomentoval(a): [ON10]: Doporučujeme vymežit i přes pravděpodobný nesouhlas majitelů pozemků.

Okomentoval(a): [ON11]: Vzhledem ke složitosti území doporučujeme nevymezovat LBK, ale pouze interakční prvek v podobě stromořadí podél ulice Šedova.

Líšeň

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- K 132T / NRBK 1 – úsek nadregionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; návaznost v k. ú. Ochoz u Brna
- K 132T / NRBK 2 – úsek nadregionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- RBC 1542 Hornek – regionální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- RK 1503B / RBK 1 – úsek regionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022
- LBC LI01 U Samot – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBC LI02 U Muchovy boudy – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; část stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; s ohledem na rekreační využití území a malou výměru biocentra je ke zvážení jeho zrušení a nahrazení úžeji vymezeným prodlouženým biokoridorem LBK LI03 (souvisí s alternativami řešení popsány níže)
- LBC LI03 U Kadlecova Mlýna – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost redukce popsána níže
- LBC LI04 U Zukalova Mlýna – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost drobného zvětšení popsána níže; návaznost v k. ú. Podolí u Brna
- LBC LI05 Nad Podolskou – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti zvětšení popsány níže
- LBC LI06 Kryčmusy – lokální biocentrum; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnost redukce popsána níže
- LBK LI01 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI02 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI03 – lokální biokoridor; schematické vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; stejně v Plánu ÚSES CHKO Moravský kras 2022; v případě zrušení LBC LI02 U Muchovy boudy spojení s většinou LBK LI04 do jednoho LBK
- LBK LI04 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI05 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI06 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

- LBK LI07 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže; návaznost v k. ú. Podolí u Brna
- LBK LI08 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- RBK 046/LBC 1 – přesah biocentra z k. ú. Kanice do k. ú. Líšeň dle návrhu Plánu ÚSES CHKO Moravský kras; nedoporučeno
- LBC LI01 U Samot – dílčí alternativa redukce biocentra o využívanou přístupovou cestu a přilehlé „zabrané“ dílčí části pozemku lesa za zástavbou horního konce Šimáčkovy ulice; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra po ochranné pásmo VVN na jihovýchodním okraji a podle rozsahu hodnotnějších lesních porostů na severozápadním okraji
- LBC LI03 U Kadlecova Mlýna – vyjmutí "nenivní" (tj. nereprezentativní) části biocentra ve svahu pod cestou
- LBC LI04 U Zukalova Mlýna – drobné rozšíření k silnici dle skutečného průběhu potoka a rozsahu jeho doprovodných porostů
- LBC LI05 Nad Podolskou – dílčí alternativy zvětšení biocentra podle skutečného rozsahu lesních a lesu podobných porostů
- LBC LI06 Kryčmusy – vyjmutí zaužívané cesty
- LBK LI01 – dílčí alternativy trasy s využitím parcely AOPK a dle hodnotnějších biotopů
- LBK LI02 (v grafice omylem LBK LI01) – alternativní trasa s využitím hodnotnějších biotopů
- LBK LI04 – vyjmutí cesty a "svahové" části za ní a tělesa hráze U Mochovy boudy; naopak zdvojení trasy na březích rybníků a rozšíření dle ploch nivních a podmáčených ploch mezi rybníky, mezi rybníky Pod hrádkem a U Kadlecova mlýna alternativně i s možností vymezení mokřadního lokálního biocentra (snad i vhodnější náhrada za LBC LI02 U Muchovy boudy)
- LBK LI05 – vyjmutí zahrnutých částí oploceného sportovního areálu, oplocených zahrad, areálu Truksova mlýna a zpevněných ploch komunikací; naopak různé dílčí alternativy rozšíření dle stávajícího rozsahu doprovodné vegetace potoka a průběhu souběžných cest; případně výrazné zvětšení v prostoru zahrad u Podolské ulice (v návrhu ÚP 2022 určeno pro krajinnou zeleň; alternativně i jako zvětšení LBC LI04 U Zukalova Mlýna)
- LBK LI06 – různé kombinace variant trasy (koordinované s LBK LI07) s využitím průběhu stávajících cest, okraje bloku orné půdy podél soustavy maloplošně využívaných pozemků a průběhu parcely neexistující bývalé cesty na Podolí
- LBK LI07 – různé kombinace variant trasy (koordinované s LBK LI06) s využitím průběhu stávajících cest a parcely neexistující bývalé cesty na Podolí; v případě zachování původního řešení dle návrhu ÚP 2022 alespoň dílčí posun trasy mimo ochranné pásmo VN a vyjmutí zaužívané cesty na Podolí
- LBK LI08 – různé kombinace variant trasy s využitím průběhů stávající cesty, navržené cyklostezky podél Holzovy ulice ke Slatině a bývalé železniční trati
- IP LI01 – interakční prvek na severním břehu nádrže U Muchovy boudy (mezi cestou a vodní hladinou)
- IP LI02 – interakční prvek v pásu dřevin s pěšinou za hřbitovem k lesu (u Starých zámků)

Okomentoval(a): [KM(1): Doporučujeme.

Okomentoval(a): [KM(2): Doporučujeme.

Okomentoval(a): [KM(3): Podporujeme. Lepší varianta vedení BK podél stávajících polních cest, než rovně středem pole.

Okomentoval(a): [KM(4): Podporujeme v návaznosti na LBK LI06. Lépe se jeví západně vedená trasa BK podél stávající polní cesty.

Okomentoval(a): [KM(5): Podporujeme severní trasu vedení BK v návaznosti na LBK LI06, podél stávající polní cesty a dále západně směrem ke Stránské skále podél bývalé železniční trati.

- IP LI03 – interakční prvek v ploše rozsáhlých lad s dřevinami u jihovýchodního okraje Lesního lomu, v návaznosti na les (odděleno cestou)
- IP LI04 – interakční prvek v křovinami zarostlých příkrych svazích za severní částí zástavby Podolské ulice; přímá návaznost na LBC LI05 Nad Podolskou (teoreticky i možná součást biocentra)
- IP LI05 – interakční prvek v lesíku nad Ondráčkovou ulicí a za zámekem
- IP LI06 – menší interakční prvek v ploše lad s dřevinami nad zástavbou Velatické ulice
- IP LI07 – interakční prvek v ploše rozsáhlých lad s křovinami v lokalitě Zlámanky
- IP LI08 – interakční prvek v úvozu s cestou a pásy dřevin v lokalitě Lepinky (ke Zlámankám)
- IP LI09 – interakční prvek na široké mezi s dřevinami podél polní cesty od pily směrem k rozdělení cest na Podolí
- IP LI10 – interakční prvek podél holé polní cesty v lokalitě Lepinky směrem k Podolí
- IP LI11 – interakční prvek podél holé polní cesty v lokalitě Čtvrtě směrem k Podolí
- IP LI12 – interakční prvek na široké mezi s dřevinami podél polní cesty u LBC LI06 Kryčmusy
- IP LI13 – interakční prvek v ladním pásu s dřevinami podél polní cesty od Holzovy ulice k vysílači
- IP LI14 – interakční prvek na mezi s dřevinami za Kandii
- IP LI15 – interakční prvek podél Malečkovy ulice ke Kandii; ke zvážení
- IP LI16 – interakční prvek v ploše zatravněných sadů a křovin pod ulicí Drčkovou; zčásti registrovaný VKP Pod oříšky
- IP LI17 – interakční prvek v ploše lesíka (remízu) pod ulicí Drčkovou
- IP LI18 – interakční prvek na mezi s dřevinami v travním porostu pod ulicí Drčkovou (lokalita Prátle)
- IP LI19 – interakční prvek v blocích orné půdy a travních porostů k bývalé železniční trati od Stránské skály (lokalita Prátle)
- IP LI20 – interakční prvek v izolované ploše lad s křovinami v polích nad Zetorem; vzhledem k izolovanosti ke zvážení
- IP SN01 – interakční prvek podél holé polní cesty ke Stránské skále (zčásti v k. ú. Slatina)

Okomentoval(a): [KM(6)]: Podporujeme, aby byl součástí BC.

Okomentoval(a): [KM(7)]: Navrhujeme zvážit možnost vymezit tyto IP jako BC. Plocha je vedena jako návrhové VKP. Možná i společně s IP LI05 a LI06.

Okomentoval(a): [KM(8)]: Podporujeme.

Okomentoval(a): [KM(9)]: Podporujeme.

Okomentoval(a): [KM(10)]: Navrhujeme zvážit navíc vymezení IP LI21 – severovýchodní část reg. VKP Malý lom (části pozemků p.č. 5364/15, 5364/18, 5364/1 v k.ú. Lišeň). Jedná se o stabilizovanou zeleň, která nebude těžbou dotčena.

Okomentoval(a): [KM(11)]: Navrhujeme zvážit navíc vymezení IP LI22 – severozápadní část velkého lesního lomu (část pozemku p.č. 5355/1 v k.ú. Lišeň), v místech již provedené rekultivace lomu.

Slatina

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- LBC SN01 Stránská skála – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK LI08 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- LBC SN01 Stránská skála – jednotlivé dílčí redukce dle stavu využití (zejm. vyjmutí cest a různě zaplacených ploch) a dílčí rozšíření dle rozsahu porostů dřevin; zejména ale vyjmutí oplocených zahrad a využívané zemědělské půdy a v důsledku toho rozdělení na dvě samostatná biocentra (viz též dále)

Okomentoval(a): [KM(12)]: Souhlasíme.

- (LBC SN01 Stránská skála) – různá dílčí rozšíření dle rozsahu porostů dřevin a k blízké cestě a se zarovnáním průběhu hranice biocentra; v případě rozdělení původního LBC SN01 Stránská skála na dvě biocentra by tato rozšíření byla součástí nově odděleného biocentra, zatím bez přiděleného označení a názvu (možné je např. LBC SN02 Nad Zetorem nebo LBC SN02 Na Slatinsku)
- LBK SN01 – nový propoj v případě rozdělení původního LBC SN01 Stránská skála na dvě biocentra
- LBK LI08 – různé kombinace variant trasy s využitím průběhů stávající cesty, navržené cyklostezky podél Holzovy ulice ke Slatině a bývalé železniční trati (většinou ale v k. ú. Líšeň)
- IP SN01 – interakční prvek podél holé polní cesty ke Stránské skále (zčásti v k. ú. Líšeň)
- IP SN02 – interakční prvek podél holé polní cesty na pomezí s k. ú. Šlapanice (lokalita Zadní Šlapanská); lze i ze šlapanické strany, OP plynovodu

Židenice

Vymezené základní skladebné části ÚSES (biocentra a biokoridory):

- RBC JMXX Hádecké lomy – unikátní (nelesní) regionální biocentrum; většina v k. ú. Maloměřice (dle Plánu ÚSES 2020); vymezeno namísto původního LBC MA02 Velká Klajdovka (dle návrhu ÚP 2022); alternativní možnosti úprav popsány níže
- RK 1470 / RBK 4 – úsek regionálního biokoridoru; vymezení převzato z návrhu ÚP 2022
- LBC ZI01 Bílá hora – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBC ZI02 Pod Vinohrady – lokální biocentrum; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI01 – lokální biokoridor; schematické základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI02 – lokální biokoridor; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže
- LBK ZI03 – lokální biokoridor; základní vymezení převzato z návrhu ÚP 2022; alternativní možnosti úprav popsány níže

Alternativy řešení:

- RBC JMXX Hádecké lomy – rozšíření až po komunikaci ke kynologickým areálům (v platném ÚPmB určeno pro smíšenou zástavbu, ale v návrhu ÚP 2022 součást plochy krajinné zeleně)
- LBC MA02 Velká Klajdovka – dvě dílčí redukce dle stavu využití (vyjmutí hospodské zahrádky a navazujících ploch rekreačně atakované louky, akátových porostů a pěšiny)
- LBC ZI01 Bílá hora – dílčí alternativy redukce biocentra o asfaltovou cestu a některé další plochy vně ZCHÚ; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra zčásti dle rozsahu lad s křovinami a zčásti dle vymezení ploch v návrhu ÚP 2022
- LBC ZI02 Pod Vinohrady – dílčí alternativy redukce biocentra o oplocené využívané pozemky zahrad se stavbami; naopak dílčí alternativy zvětšení biocentra dle rozsahu lad s křovinami

Okomentoval(a): [KM(13)]: Podporujeme.

Okomentoval(a): [KM(14)]: Podporujeme.

- LBC ZIXX Akátky – nové biocentrum v prostoru lesoparku Akátky (větší část jeho plochy s charakterem lesa) namísto části LBK ZI02
- LBC ZI?? Pod Hády – základní varianta vymezení biocentra v rozsahu registrovaného VKP Pod Hády (v návaznosti na menší část biocentra vymezenou v Plánu ÚSES 2020 v k. ú. Maloměřice), s alternativou výrazného zvětšení na většinu plochy lad s keři a remízou při ulici Jedovnické (až ke komunikaci ke kynologickým areálům) namísto vymezení LBK ZI03
- LBK ZI01 – různé alternativy trasování a vymezení dílčích úseků biokoridoru; jednou z možných alternativ je i úplné zrušení biokoridoru (s ohledem na obtížnou situaci pro vymezení a následnou realizaci biokoridoru z pohledů stávajícího využití území, plánované zástavby mezi poliklinikou a domovem pro seniory, vlastnických vztahů k pozemkům aj.)
- LBK ZI02 – vyjmutí zahrnutých částí komunikací a oplocených zahrad; dílčí alternativa trasy u výletní restaurace v lesoparku Akátky (s ohledem na průběh komunikací)
- LBK ZI03 – vyjmutí částí stávajících oplocených kynologických areálů (poloha oplocení místy těžko identifikovatelná) či celkový přesun biokoridoru do lad blíže k Jedovnické ulici či úplné nahrazení biokoridoru biocentrem (viz výše LBC ZI?? Pod Hády)
- IP ZI01 – interakční prvek ve zmlé s porostem dřevin pod ulicí Rokytovou (možná jako součást LBK ZI02)
- IP ZI02 – interakční prvek ve zmlé s porostem dřevin (většinou les) nad ulicí Rokytovou
- IP ZI03 – interakční prvek v jihozápadní části lesoparku Akátky (převážně městský les)
- IP ZI04 – interakční prvek v ploše bývalého odkaliště Teplárny Brno (nyní lada s porosty dřevin)

Okomentoval(a): [KM(15)]: Podporujeme. Plocha navrhovaného reg. VKP.

Okomentoval(a): [KM(16)]: Podporujeme.

Okomentoval(a): [KM(17)]: Podporujeme úplné nahrazení biokoridoru biocentrem.

Od: Křikavová Leona (MMB_OUPR) <krikavova.leona@brno.cz>
Odesláno: pondělí 28. listopadu 2022 11:29
Komu: Kocián Jiří
Kopie: Pokorná Tereza (MMB_OZP)
Předmět: Připomínky k plánu ÚSES v k.ú. Líšeň atd.

Vážený pane doktore,

na základě našeho telefonátu ze 16.11. doplňuji připomínky k plánu ÚSES v k.ú. Líšeň, Slatina, Židenice ještě touto formou.

Jedná se v podstatě jen o diskutované drobnosti:

- LBK LI08 pokud bude možné, tak vést v „severní“ alternativě podél stávající cesty z LBC LI06 a ve stopě bývalé železniční trati směrem k LBC SN01
- ideálně zúžit LKB LI05 v místě jeho rozšíření jižně pod točnou autobusu v místě vstupu do Mariánského údolí při ulici Ondráčkova/Podolská
- LBK ZI01 pokud možno v lokalitě Šedova nevymezovat (s odůvodněním, které uvádíte)
- obecně se nabízí otázka k řešení rozšiřování biocenter, ale také interakčních prvků v místě vymezené městské zeleně (jak v platném, tak také v novém ÚP), zda by to do budoucna neznemožnilo realizaci této městské zeleně, která je v určitých místech dlouhodobě koncepčně sledována např. pro rozvoj městského parku apod.....

S pozdravem

Ing. Leona Křikavová
vedoucí referátu, urbanista – zeleň

Referát koncepce městské a krajinné zeleně

Odbor územního plánování a rozvoje

Magistrát města Brna | Kounicova 67 | 601 67 Brno

T: +420 542 174 100 | E: krikavova.leona@brno.cz

www.bрно.cz | [facebook](#) | [twitter](#)